

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»

Ольга КІБІК
Олеся КОРНІЛОВА

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-СТРУКТУРОЮ

Практикум

для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Одеса
2025

УДК 338.124; 658

*Рекомендовано навчально-методичною радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 6 від 29.04.2025 р.)*

Автори:

Кібік Ольга – доктор економічних наук, професор, в.о. завідувача кафедри економіки та менеджменту Національного університету «Одеська юридична академія» (ORCID ID 0000-0001-9587-578X).

Корнілова Олеся – доцент кафедри національної економіки Національного університету «Одеська юридична академія», PhD (ORCID ID 0000-0001-5022-7033).

Рецензенти:

Жихарєва В.В. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та фінансів Одеського національного морського університету;

Горбаченко С.А. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри кібербезпеки Національного університету «Одеська юридична академія».

Кібік О., Корнілова О.

Економіка та управління бізнес-структурою: практикум для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої. [Електронне видання]; Нац. Ун-т «Одеська юридична академія». Одеса. 2025. 103 с. URL: <https://hdl.handle.net/11300/29830>; DOI: 10.32837/11300.29830

Практикум відповідає програмам навчальної дисципліни «Економіка та управління бізнес-структурою». У практикумі представлено завдання, кейси, тести, питання для обговорення, питання для самоперевірки, теми доповідей, питання до екзамену, список рекомендованої літератури.

Практикум призначений для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань.

УДК 338.124; 658

© О. Кібік, О. Корнілова,
2025

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Бізнес-структури в економіці	6
2. Основи бізнес-діяльності	9
3. Характеристика середовища функціонування бізнес-структури	12
4. Система управління бізнес-структурою	16
5. Матеріальні ресурси бізнес-структури	18
6. Нематеріальні ресурси бізнес-структури	21
7. Трудові ресурси бізнес-структури	24
8. Витрати бізнес-структури	27
9. Дохід та цінова політика бізнес-структури	31
10. Прибуток і рентабельність бізнес-структури	34
11. Фінансові ресурси бізнес-структури	37
12. Сутність економічного управління бізнес-структурою	41
13. Системи економічного управління бізнес-структурою	45
14. Система бюджетного управління бізнес-структурою	48
15. Інноваційна та інвестиційна діяльність бізнес-структури	51
16. Економічний порядок у бізнес-структурі та інструменти його наведення	55
17. Конкурентоспроможність та конкурентні переваги бізнес-структури	58
18. Оцінювання вартості бізнесу структури	61
19. Розвиток бізнес-структури	65
20. Економічна безпека бізнес-структури	69
ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ	70
ТЕСТОВІ ЗАПИТАННЯ	79
ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ	96
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	99

ВСТУП

Актуальність підготовки практикуму з дисципліни «Економіка та управління бізнес-структурою» обумовлена швидкими змінами в економічному середовищі, інтенсифікацією глобалізаційних процесів та розвитком технологій, які вимагають від бізнесу високої адаптивності та ефективності. В умовах постійних економічних трансформацій і конкуренції, кожен бізнес стикається з необхідністю постійного вдосконалення внутрішніх процесів та управлінських підходів для забезпечення сталого розвитку і максимізації прибутковості. У таких умовах стає все більш важливою наявність висококваліфікованих фахівців, здатних ефективно управляти різними аспектами бізнес-структур, враховуючи новітні тенденції та вимоги ринку.

Забезпечення здобувачів практичними знаннями та навичками управління матеріальними, фінансовими, трудовими та нематеріальними ресурсами, а також здатність до стратегічного планування і оцінки економічної ефективності, є важливим аспектом підготовки висококваліфікованих спеціалістів для сучасного ринку праці. Практикум дозволяє здобувачам здобути знання, необхідні для прийняття управлінських рішень, орієнтуючись на реальні умови бізнес-середовища, що допомагає знижувати ризики підприємницької діяльності та підвищувати ефективність управлінських стратегій.

Ураховуючи активний розвиток інноваційних та інвестиційних процесів, необхідність гнучко реагувати на зміни економічної ситуації, важливість державного регулювання бізнесу, практикум допомагає надати інформацію для підготовки фахівців, здатних управляти бізнес-структурами на сучасному етапі розвитку економіки. Крім того, у контексті розвитку сучасних технологій та нових форм ведення бізнесу, здобувачі повинні мати знання з управління інноваціями та інвестиціями, що є ключовими для успіху підприємств у довгостроковій перспективі.

Метою підготовки практикуму з дисципліни «Економіка та управління бізнес-структурою» полягає в систематизації інформації для формування комплексних знань та практичних навичок здобувачів, що дозволить їм успішно адаптуватися до змінюваних умов бізнес-середовища та ефективно управляти бізнес-структурами для забезпечення їх стійкості та конкурентоспроможності.

У практикумі представлено різноманітні завдання, включаючи кейси, ситуаційні та тестові завдання, питання для дискусій та самостійного вивчення.

Аудиторне навчання із можливістю застосування електронного навчання і дистанційних освітніх технологій.

Методи, які використовуються під час навчання: лекція, практичне заняття (кейс метод, реферат (доповідь), презентація, робота у малих групах), консультації, самостійна робота.

Практикум буде корисним для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, а також для практиків, які прагнуть підвищити свою компетентність у сфері економіки та управління бізнес-структурою.

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти щодо опанування навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Одеська юридична академія».

Критерії оцінювання знань здобувачів

Оцінка виставляється за національною чотирибальною шкалою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно». При оцінці за основу слід брати повноту і правильність виконання завдань.

1. Оцінка «5» (відмінно) ставиться в тому разі, коли відповідь здобувача правильна, повна, послідовна, логічна; здобувач впевнено володіє фактичним матеріалом з усього курсу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань.

2. Оцінка «4» (добре) ставиться в тому разі, коли відповідь правильна, послідовна, логічна, але здобувач допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу вміє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань.

3. Оцінка «3» (задовільно) ставиться у тому разі, коли здобувач володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки.

4. Оцінка «2» (незадовільно) ставиться в тому разі, коли здобувач виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу або здобувач відмовляється відповідати на поставлені питання.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		Екзамен	залік
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
1-59	Fx	Незадовільно	не зараховано
1-34	F		

ТЕМА 1.

БІЗНЕС-СТРУКТУРИ В ЕКОНОМІЦІ

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Поняття та значення бізнес-структури.
2. Класифікація бізнес-структур.
3. Основні характеристики бізнес-структур.
4. Фактори, що впливають на вибір бізнес-структури.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ДО ТЕМИ

Бізнес-структура, організаційна форма, юридична особа, одноосібне підприємництво, партнерство, корпорація, товариство з обмеженою відповідальністю, кооператив, відповідальність, управління, капітал, розмір бізнесу, фінансові потреби.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1. Порівняйте бізнес-структури в Україні та в одній із розвинених країн (обирається здобувачем самостійно). Визначте основні відмінності та виклики, з якими стикаються підприємці в кожній з цих країн.

Завдання 2. Підготуйте порівняльний аналіз двох типів бізнес-структур (наприклад, малий бізнес і корпорація) для конкретного виду діяльності.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Охарактеризуйте типи бізнес-структур за формою власності, організаційно-правовими формами та масштабами діяльності.
2. Обґрунтуйте роль малих і середніх підприємств у національній економіці. Які переваги і недоліки мають такі бізнес-структури?
3. Яким чином макроекономічними процеси, такі як економічний ріст, інфляція та безробіття впливають на функціонування бізнес-структури?
4. Що таке бізнес-структура?
5. Яка роль бізнес-структури у розвитку економіки та підприємництва?
6. Як вибір організаційної структури впливає на ефективність бізнесу?
7. Які існують типи бізнес-структур?
8. Які основні відмінності між типами бізнес-структур?
9. Які функції виконують різні підрозділи у бізнес-структурі?
10. Як організаційна структура впливає на взаємодію між цими підрозділами?
11. Які внутрішні і зовнішні фактори впливають на вибір бізнес-структури?
12. Як вибір структури впливає на управлінські процеси та прийняття рішень?
13. Як змінюються бізнес-структури в умовах глобалізації та цифровізації?

14. Які нові підходи до управління та організації бізнесу з'являються в умовах швидких змін на ринку?

15. Як вибір структури бізнесу допомагає у досягненні конкурентних переваг?

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1. Проаналізуйте характеристики бізнес-структури (оберіть структуру самостійно) за такими аспектами: організаційна структура, види діяльності, джерела фінансування, основні ресурси, що використовуються в діяльності.

Завдання 2. Кейс: Поняття та значення бізнес-структури для економіки країни.

Опис ситуації: Молода компанія з виробництва органічних продуктів входить на ринок, розуміючи важливість свого впливу на економіку країни. Керівництво компанії має на меті оцінити своє місце в економічній системі і зрозуміти, як підприємство може вплинути на економіку країни.

Завдання:

Поясніть, що таке бізнес-структура в контексті економіки, визначте її роль у розвитку економічних процесів.

Які ключові функції виконують бізнес-структури в економічній системі країни?

Як бізнес-структури можуть сприяти розвитку економіки на макрорівні?

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ

1. Типи бізнес-структур і їх вплив на ефективність економіки.
2. Роль малого та середнього бізнесу у розвитку національної економіки.
3. Особливості організації та функціонування корпорацій у сучасній економіці.
4. Міжнародні бізнес-структури та їх вплив на глобалізацію.
5. Еволюція бізнес-структур: від малих підприємств до транснаціональних корпорацій.
6. Кооперація та альянси в бізнес-структурах: переваги та недоліки.
7. Інноваційні бізнес-моделі: як стартапи змінюють економічний ландшафт.
8. Бізнес-структури в економіці України: виклики та перспективи.
9. Корпоративна соціальна відповідальність в рамках сучасних бізнес-структур.
10. Вплив технологічних інновацій на розвиток бізнес-структур в економіці.
11. Структури власності та управління у великих компаніях: особливості та тенденції.
12. Етика в бізнес-структурах: як збереження корпоративної культури впливає на успіх підприємства.

13. Бізнес-структури в умовах економічної нестабільності: адаптація та виживання.

14. Великий бізнес і малий бізнес: порівняння їх ролі в економіці та ефективності.

15. Трансформація бізнес-структур в умовах цифрової економіки.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Економіка підприємства: підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.

2. Економіка підприємства: навчальний посібник / О.І. Лисак, Л.О. Андреева, Л.О. Болтянська. Мелітополь: Люкс, 2020. 272 с.

3. Економіка підприємства: підручник / [Л.Л. Лазебник, В.В. Гурочкіна, Л.В. Слюсарева та ін.; за заг. ред. Л.Л. Лазебник. Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. 426 с.

4. Економічна безпека суб'єктів підприємництва: підручник / Р.Л. Лупак та ін.; за ред. З.С. Варналія. Чернівці: Технодрук, 2020. 458 с.

5. Кібік О.М., Отливанська Г.А. Економіка та управління бізнес-структурою: практикум. Одеса: НУ «ОЮА», 2021. 63 с.

ТЕМА 2.

ОСНОВИ БІЗНЕС-ДІЯЛЬНОСТІ

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Визначення бізнесу та його ролі у економіці.
2. Відмінності між підприємництвом і бізнесом.
3. Види підприємництва.
4. Основні етапи створення бізнесу.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ДО ТЕМИ

Бізнес, підприємництво, ідея бізнесу, бізнес-планування, юридична реєстрація, фінансування бізнесу, запуск бізнесу.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1. Проаналізуйте роль малого та середнього бізнесу в економіці на прикладі вашої країни або обраної вами держави. Як вони впливають на зайнятість населення, ВВП та інновації? Поясніть, як бізнес сприяє розвитку соціальної інфраструктури та покращенню якості життя. Наведіть конкретні приклади.

Завдання 2. Охарактеризуйте різні види підприємництва. Визначте їхні особливості та переваги/недоліки? Наведіть приклади для кожного виду. Проаналізуйте, як інноваційне підприємництво (стартапи) відрізняється від традиційного бізнесу, та які ризики та можливості з ним пов'язані.

Завдання 3. Опишіть основні етапи створення нового бізнесу. Охарактеризуйте процес створення бізнес-плану. Проаналізуйте, які ресурси (фінансові, людські, інформаційні) є критичними для старту бізнесу. Порівняйте різні підходи до запуску бізнесу в залежності від галузі та цільової аудиторії.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Що таке бізнес і як його можна визначити з економічної точки зору?
2. У чому полягає основна роль бізнесу в економіці країни?
3. Які основні відмінності між поняттями «підприємництво» та «бізнес»?
4. Які фактори впливають на успішність підприємництва в різних країнах?
5. Назвіть і поясніть основні види підприємництва.
6. Які риси притаманні малому підприємству, і чим воно відрізняється від середнього та великого бізнесу?
7. Що включають етапи створення бізнесу та які з них є критичними для початку підприємницької діяльності?
8. Опишіть основні кроки, необхідні для розробки бізнес-плану при створенні нового підприємства.

9. Що таке реєстрація бізнесу, і чому цей етап є важливим для підприємця?

10. Як етапи фінансування бізнесу та аналіз ринку впливають на подальший розвиток підприємницької діяльності?

11. Дайте визначення поняттю «бізнес» та поясніть його роль у сучасній економіці.

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ

1. Роль бізнесу в економіці: вплив на розвиток національної економіки та зайнятість.

2. Підприємництво та бізнес: відмінності та взаємозв'язок.

3. Етапи створення бізнесу: від ідеї до реалізації.

4. Аналіз ринку як основа для успішного запуску бізнесу.

5. Роль нових технологій у розвитку бізнесу.

6. Роль держави у розвитку бізнесу.

7. Етичні аспекти ведення бізнесу.

8. Бізнес-планування як ключ до успішного розвитку бізнесу.

9. Забезпечення стійкості бізнесу.

10. Підприємництво в умовах глобалізації.

11. Фактори успіху бізнесу.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1. Кейс «Інноваційний стартап у сфері екології». Молоді підприємці вирішили створити стартап з виробництва біорозкладних пакетів для продуктів. Вони мають інноваційну технологію, але обмежені фінансові ресурси.

Завдання:

1. Визначте, яку роль може відіграти цей бізнес в економіці України.

2. Поясніть, як у цьому випадку проявляються відмінності між підприємництвом і бізнесом.

3. До якого виду підприємництва належить цей стартап? Обґрунтуйте свою відповідь.

4. Розробіть план основних етапів створення цього бізнесу, враховуючи специфіку стартапу.

Завдання 2. Родина 5 років успішно управляє невеликою кав'ярнею в центрі міста. У цей час розглядається можливість відкриття мережі кав'ярень по всьому місту.

Завдання:

1. Проаналізуйте, як розширення цього бізнесу може вплинути на місцеву економіку.

2. Визначте, які підприємницькі риси потрібні родині для успішного розширення бізнесу.

3. До якого виду підприємництва належить їхній поточний бізнес, і чи зміниться це при розширенні?

4. Складіть список основних етапів, які повинна пройти родина для розширення свого бізнесу.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Економіка підприємства: підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.

2. Економіка підприємства: навчальний посібник / О.І. Лисак, Л.О. Андрєєва, Л.О. Болтянська. Мелітополь: Люкс, 2020. 272 с.

3. Економіка підприємства: підручник / [Л.Л. Лазебник, В.В. Гурочкіна, Л.В. Слюсарєва та ін.; за заг. ред. Л.Л. Лазебник. Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. 426 с.

4. Економіка підприємництва: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л.В. Фролової. Одеса: Бондаренко М.О., 2020. 708 с.

5. Економічна безпека суб'єктів підприємництва : підручник / Р.Л. Лупак та ін.; за ред. З. С. Варналія. Чернівці: Технодрук, 2020. 458 с.

6. Основи підприємницької діяльності: підручник / За редакцією д.е.н., проф. В.М. Марченко. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2022. 515 с.

ТЕМА 3.

ХАРАКТЕРИСТИКА СЕРЕДОВИЩА ФУНКЦІОНУВАННЯ БІЗНЕС-СТРУКТУРИ

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Сутність та структура середовища функціонування бізнес-структури.
2. Внутрішнє середовище бізнес-структури.
3. Макросередовище господарювання бізнес-структури.
4. Мікросередовище господарювання бізнес-структури.
5. Аналіз зовнішнього середовища бізнес-структури.

Основні поняття до теми

Середовище функціонування бізнес-структури, внутрішнє середовище бізнес-структури, макросередовище господарювання, мікросередовище господарювання, аналіз зовнішнього середовища, економічні фактори, соціальні фактори, технологічні фактори.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1. Складіть загальний опис середовища функціонування бізнес-структури, вказавши основні компоненти.

Завдання 2. Розробіть схему структури середовища для конкретної структури (обирається здобувачем самостійно) з акцентом на взаємодію зовнішніх та внутрішніх факторів.

Завдання 3. Визначте, як зміни в зовнішньому середовищі (економічні чи політичні) можуть впливати на діяльність структури.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Як ви розумієте термін «середовище функціонування бізнес-структури»?
2. Які основні компоненти складають середовище бізнес-структури?
3. Яким чином середовище бізнесу впливає на стратегічне управління компанією?
4. В чому полягає роль зовнішніх та внутрішніх факторів у функціонуванні бізнесу?
5. Які основні елементи складають внутрішнє середовище бізнес-структури?
6. Яка роль ресурсів (фінансових, людських, матеріальних) у внутрішньому середовищі?
7. Як управлінські процеси впливають на внутрішнє середовище підприємства?
8. Яким чином внутрішнє середовище взаємодіє з зовнішнім середовищем бізнесу?
9. Що таке макросередовище бізнесу і які його основні компоненти?
10. Як зміни в економічній ситуації можуть вплинути на

макросередовище підприємства?

11. Що входить до складу мікросередовища підприємства?
12. Які методи аналізу зовнішнього середовища ви знаєте?
13. Які основні компоненти складають середовище бізнесу?
14. Які фактори внутрішнього середовища мають найбільший вплив на ефективність діяльності підприємства?
15. Що таке макросередовище бізнес-структури? Назвіть основні елементи макросередовища та їх вплив на діяльність підприємства.
16. Як взаємодіють підприємства із зовнішніми суб'єктами мікросередовища?
17. Які інструменти можна використовувати для оцінки змін у зовнішньому середовищі?

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ

1. Роль середовища функціонування для забезпечення стійкості та конкурентоспроможності бізнесу.
2. Ключові фактори, які формують середовище бізнес-структури.
3. Як організаційна структура та процеси управління впливають на внутрішнє середовище компанії.
4. Аналіз основних елементів макросередовища: політичні, економічні, соціальні, технологічні, екологічні та юридичні фактори.
5. Тенденції розвитку макросередовища та їх вплив на бізнес-стратегії.
6. Оцінка впливу партнерських відносин та співпраці з іншими організаціями на ефективність бізнесу.
7. Оцінка конкурентного середовища: як оцінити конкурентів та можливості для бізнесу.
8. Практичні підходи до прогнозування змін у зовнішньому середовищі та їх вплив на стратегію підприємства.
9. Роль держави в формуванні бізнес-середовища
10. Проблеми взаємодії між внутрішніми та зовнішніми факторами при формуванні стратегії.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1. Проведіть аналіз макроекономічного середовища для обраної країни, використовуючи інструменти PESTEL-аналізу (політичні, економічні, соціальні, технологічні, екологічні та правові фактори).

Завдання. Підготуйте звіт, який включає:

- опис кожного з факторів та їх вплив на економіку країни;
- висновки щодо можливостей та загроз для бізнесу в цій країні.

Завдання 2. Проаналізуйте внутрішнє середовище конкретного підприємства (підприємство обирається здобувачем).

Завдання:

- визначте такі елементи: організаційну структуру, корпоративну культуру, управлінські процеси, наявність людських, фінансових та матеріальних ресурсів;

- розробіть рекомендації щодо покращення внутрішнього середовища бізнесу для підвищення ефективності роботи компанії;
- проведіть аналіз корпоративної культури в обраній компанії та визначте, як вона впливає на взаємодію працівників і прийняття рішень.

Завдання 3. Характеристика середовища функціонування компанії «Нова Пошта», яка спеціалізується на наданні послуг експрес-доставки вантажів та документів по Україні та за її межами. Компанія планує розширити свою діяльність на новий ринок в Європі.

Завдання: провести детальний аналіз середовища функціонування компанії «Нова Пошта» на ринку європейської країни та надати рекомендації щодо стратегій виходу на цей ринок:

3.1. Опишіть, що таке «середовище функціонування бізнес-структури» для компанії «Нова Пошта» та визначте ключові елементи цього середовища на новому ринку.

3.2. Визначте зовнішні та внутрішні фактори, які можуть вплинути на діяльність компанії при виході на новий ринок.

3.3. Які внутрішні фактори (наприклад, організаційна структура, корпоративна культура) можуть допомогти компанії адаптуватися до нового ринку?

3.4. Проаналізуйте внутрішнє середовище компанії «Нова Пошта» в контексті її діяльності в Україні. Оцініть організаційну структуру, кадрові ресурси, наявність логістичних потужностей та технологічну інфраструктуру.

3.5. Як внутрішні процеси компанії можуть бути адаптовані для успішного виходу на ринок європейської країни? Визначте можливі сильні та слабкі сторони.

3.6. Як можна покращити внутрішні процеси для виходу на новий ринок (наприклад, оптимізація ланцюга постачання чи налаштування роботи з новими партнерами)?

3.7. Проаналізуйте макросередовище європейської країни для компанії «Нова Пошта». Використовуйте метод PESTLE (політичні, економічні, соціальні, технологічні, екологічні та юридичні фактори).

3.8. Проаналізуйте мікросередовище компанії «Нова Пошта» на ринку європейської країни. Визначте основних конкурентів, постачальників, споживачів і партнерів. 4.2. Оцініть, як компанія може взаємодіяти з постачальниками логістичних послуг та партнерами для забезпечення ефективної роботи на ринку європейської країни.

3.9. Як можна використовувати місцевих партнерів для прискореного виведення послуг на новий ринок?

3.10. Використовуючи SWOT-аналіз, оцініть зовнішнє середовище для компанії «Нова Пошта» на ринку європейської країни. Оцініть сильні і слабкі сторони, можливості та загрози для компанії.

3.11. На основі цього аналізу розробіть рекомендації щодо стратегії виходу на ринок європейської країни.

Після виконання завдання, складіть підсумковий звіт для керівництва компанії «Нова Пошта», в якому надайте конкретні рекомендації щодо

стратегії виходу на ринок європейської країни. У звіті повинні бути визначені ключові фактори успіху, можливі ризики та методи їх мінімізації, а також конкретні кроки для швидкої адаптації на новому ринку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Економіка підприємства: підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
2. Економіка підприємства: навчальний посібник / О.І. Лисак, Л.О. Андреева, Л.О. Болтянська. Мелітополь: Люкс, 2020. 272 с.
3. Економіка підприємства: підручник / [Л.Л. Лазебник, В.В. Гурочкіна, Л.В. Слюсарєва та ін.; за заг. ред. Л.Л. Лазебник. Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. 426 с.
4. Економіка підприємництва: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л.В. Фролової. Одеса: Бондаренко М.О., 2020. 708 с.
5. Економічна безпека суб'єктів підприємництва: підручник / Р.Л. Лупак та ін. ; за ред. З. С. Варналія. Чернівці: Технодрук, 2020. 458 с.
6. Кібік О.М., Отливанська Г.А. Економіка та управління бізнес-структурою: практикум. Одеса: НУ «ОЮА», 2021. 63 с.
7. Основи підприємницької діяльності: підручник / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2022. 515 с.

ТЕМА 4.

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-СТРУКТУРОЮ

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Засади управління бізнес-структурою.
2. Принципи управління сучасною бізнес-структурою.
3. Організаційна структура управління бізнес-структурою.
4. Характеристика типів організаційних структур в сфері бізнес-діяльності.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ДО ТЕМИ

Управління бізнес-структурою, принципи управління бізнес-структурою, організаційна структура управління, функціональна структура, дивізійна структура, матрична структура, плоска структура, ієрархічна структура, мережева структура.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1. Розгляньте організаційну структуру конкретної компанії (обирається самостійно здобувачем) та визначте, чому вона обрала той чи інший тип структури.

Завдання 2. Охарактеризуйте вибір організаційної структури для компанії в умовах швидких змін у ринковому середовищі.

Завдання 3. Опишіть, як принципи управління сприяють ефективному функціонуванню бізнесу, і запропонуйте стратегію вдосконалення управлінських процесів.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Які принципи управління сприяють збереженню конкурентоспроможності компанії на ринку?
2. Як принципи управління допомагають організації забезпечити стабільний розвиток в умовах постійних змін?
3. Які особливості лінійної організаційної структури та в яких умовах вона буде найбільш ефективною?
4. Чим матрична організаційна структура відрізняється від функціональної та в яких випадках доцільно її застосовувати?
5. Які фактори визначають вибір організаційної структури в залежності від розміру підприємства?
6. Які типи організаційних структур найбільш ефективні для стартапів, а які - для великих міжнародних компаній?
7. Які основні функції управління мають бути присутніми в процесі управління бізнес-структурою?
8. Як ефективно управління допомагає бізнесу адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі?
9. Охарактеризуйте основні засади управління бізнес-структурою.
10. Опишіть ключові етапи процесу управління БС, визначте основні

функції управління і їх взаємозв'язок.

11. Опишіть принципи управління сучасною бізнес-структурою.
12. Визначте, які принципи управління є найважливішими для організації, що орієнтується на інноваційність та швидку адаптацію до змін у ринку.
13. Охарактеризуйте основні типи організаційних структур управління бізнес-структурою (лінійна, функціональна, матрична, дивізіональна тощо).

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ

1. Характеристика принципів, що лежать в основі ефективного управління бізнес-структурами.
2. Типи організаційних структур в бізнесі та їх вплив на ефективність управління
3. Взаємодія елементів організаційної структури для досягнення високої продуктивності та стабільності бізнесу.
4. Адаптація управлінських структур до сучасних умов ведення бізнесу
5. Взаємодія між функціями управління та бізнес-стратегією
6. Сучасні тенденції в управлінні бізнес-структурами: роль цифрових технологій та автоматизації
7. Ефективність централізованих та децентралізованих організаційних структур в бізнесі
8. Розвиток лідерських якостей в управлінні бізнес-структурою
9. Крос-функціональні команди як елемент організаційної структури в бізнесі

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1. Оцініть переваги та недоліки кожного типу організаційної структури для бізнес-структури (довільно обраної), що працює в умовах високої конкуренції.

Завдання 2. Проведіть порівняльний аналіз організаційних структур, що використовуються в бізнес-діяльності різних типів компаній: великі корпорації, малі та середні підприємства, стартапи, на конкретних прикладах.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Економіка підприємства: підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
2. Економіка підприємства: навчальний посібник / О.І. Лисак, Л.О. Андреева, Л.О. Болтянська. Мелітополь: Люкс, 2020. 272 с.
3. Кібік О.М., Редіна Є.В., Хаймінова Ю.В., Скрипник М.О. Менеджмент організацій. Проектний менеджмент: навч.-метод. посібн. Одеса. 2020. 143 с.
4. Кібік О.М., Хаймінова Ю.В., Котлубай В.О., Редіна Є.В., Белоус К.В. Стратегічне управління. Антикризове управління: навч. посібн. Одеса. 2019. 208 с.

ТЕМА 5.

МАТЕРІАЛЬНІ РЕСУРСИ БІЗНЕС-СТРУКТУРИ

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Сутність та класифікація матеріальних ресурсів бізнес-структури.
2. Сутність та класифікація основних засобів бізнес-структури.
3. Облік та оцінка основних засобів бізнес-структури.
4. Сутність та класифікація оборотних засобів бізнес-структури.
5. Нормування й оцінка запасів бізнес-структури.
6. Ефективність використання оборотних активів.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ДО ТЕМИ

Матеріальні ресурси, основні засоби, облік основних засобів, оцінка основних засобів, оборотні засоби, нормування, ефективність використання ресурсів.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1.

1. Дайте визначення матеріальним ресурсам бізнес-структури та опишіть їх основні характеристики. Наведіть приклади матеріальних ресурсів різних типів.
2. Опишіть сутність основних засобів і дайте їх класифікацію. Наведіть приклади основних засобів, що використовуються бізнес-структурою.
3. Поясніть важливість обліку основних засобів для бізнес-структури. Опишіть методи оцінки основних засобів, які використовуються в бухгалтерії, та як вони впливають на фінансові результати структури.
4. Охарактеризуйте оборотні засоби та їх значення для функціонування бізнес-структури. Поясніть класифікацію оборотних засобів за їхньою роллю в процесі виробництва і обороту.
5. Розкрийте сутність нормування запасів на підприємстві. Опишіть методи оцінки запасів і їх вплив на облік і фінансовий результат бізнес-структури.
6. Оцініть ефективність використання оборотних активів на прикладі конкретної бізнес-структури. Визначте показники, за якими можна оцінити ефективність використання оборотних активів, і надайте рекомендації щодо їх оптимізації.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Що таке матеріальні ресурси і яку роль вони відіграють у бізнес-структурі?
2. Як класифікуються основні засоби бізнес-структури за різними ознаками?
3. Які методи оцінки основних засобів застосовуються в бухгалтерії? Як визначається їх амортизація?
4. Що є оборотними засобами підприємства і які вони класифікації

існують?

5. Які методи нормування запасів використовуються на підприємствах і як вони впливають на фінансові результати?

6. Які основні показники ефективності використання оборотних активів і як вони розраховуються?

7. Як здійснюється облік та амортизація основних засобів на підприємствах?

8. Яким чином підприємство може оптимізувати використання оборотних активів для покращення ліквідності та рентабельності?

9. Яким чином можна оцінити ефективність використання матеріальних ресурсів на підприємстві?

10. Як інформаційні технології можуть допомогти в управлінні матеріальними ресурсами?

11. Які основні проблеми можуть виникнути при управлінні матеріальними ресурсами в кризових умовах?

12. Як управління основними засобами впливає на довгострокову стійкість та розвиток підприємства?

13. Які методи використовуються для управління дебіторською заборгованістю та запасами, щоб покращити оборотність активів?

14. Які фактори можуть впливати на ефективність використання матеріальних ресурсів у глобалізованій економіці?

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ

1. Роль основних засобів у забезпеченні ефективності бізнес-структури.
2. Аналіз матеріальних ресурсів підприємства на прикладі конкретної галузі.

3. Вплив оборотних активів на фінансові результати підприємства.

4. Методи оптимізації запасів на підприємствах виробничої сфери.

5. Ефективність використання основних засобів в умовах модернізації бізнесу.

6. Стратегії управління матеріальними ресурсами в умовах кризового стану бізнесу.

7. Аналіз запасів підприємства: оптимізація складських витрат.

8. Методи та підходи до оцінки ефективності використання матеріальних ресурсів.

9. Інформаційні технології в обліку та управлінні матеріальними ресурсами підприємства.

10. Системи управління матеріальними ресурсами на підприємствах різних галузей.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1. Протягом звітного року структура реалізувала товари на суму 900 тис. грн. Середньорічний залишок обігових коштів склав 180 тис. грн. У плановому році обсяг реалізованих послуг має збільшитися на 6,5 %. Окрім того, були розроблені економіко-організаційні заходи, спрямовані на

підвищення ефективності виробництва, що дозволять скоротити тривалість обороту обігових коштів на 8 днів.

Завдання 2. Необхідно розрахувати показники оборотності обігових коштів у звітному та плановому роках, а також рентабельність оборотних коштів у зазначені роки, за умови, що рентабельність продукції в звітному році становила 20 %, а в плановому році очікується на рівні 25 %.

Завдання 3. Оцініть ефективність рішень щодо використання основних засобів бізнес-структури. Запропонуйте шляхи підвищення рівня ефективності використання основних засобів бізнес-структури (табл. 5.1).

Таблиця 5.1

Дані для оцінки результатів використання основних засобів бізнес-структури

Показники		Значення
1.	Валові доходи, тис. грн.	15500
2.	Валові витрати, тис. грн.	10040
3.	Вартість основних засобів на початок року, тис. грн.	32450
4.	Введено основних засобів, тис. грн.	жовтень 2500
5.	Вибуло основних засобів з причини фізичного зносу, тис. грн.	травень 2400
6.	Знос засобів на кінець року, тис. грн.	13200
7.	Час роботи обладнання	
-	за планом, м-год	11500
-	фактично, м-год	10100
8.	Виробка обладнання	
-	за планом, м ³	648000
-	фактично, м ³	637000

Завдання 4. Проаналізуйте матеріальні ресурси бізнес-структури (бізнес-структура обирається здобувачем самостійно). Визначте сильні та слабкі сторони в управлінні матеріальними ресурсами: чи є надлишок запасів, чи ефективно використовуються основні засоби? Розробіть план оптимізації матеріальних ресурсів, щоб знизити витрати, покращити обіг активів та збільшити прибутковість підприємства.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бойчик І. М. Економіка підприємства: підручник. Київ: Кондор, 2016. 378 с.
2. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства: навч. посіб. 2-ге вид. Київ: Центр учб. літ., 2010. 488 с.
3. Економіка підприємства: навч. посіб./заг. ред. О. М. Бандурки. Харків: ХНУВС, 2017. 192 с.
4. Економіка підприємства: підручник: у 3 ч. Ч. 3 / А.А. Мазаракі, Н.М. Гуляєва, І. В. Стояненко та ін. ; за заг. ред. А.А. Мазаракі. Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. 356 с.

ТЕМА 6.

НЕМАТЕРІАЛЬНІ РЕСУРСИ БІЗНЕС-СТРУКТУРИ

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Сутність та роль нематеріальних ресурсів у сучасному бізнесі.
2. Класифікація нематеріальних ресурсів.
3. Оцінка та облік нематеріальних ресурсів.
4. Управління нематеріальними ресурсами.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ДО ТЕМИ

Нематеріальні ресурси, оцінка нематеріальних ресурсів, облік нематеріальних ресурсів, управління нематеріальними ресурсами, інтелектуальна власність, патенти, авторські права, торгові марки

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1. Теоретичні завдання.

1. Перерахуйте та поясніть основні види нематеріальних активів бізнес-структури. Наведіть приклади для кожного виду та визначте їх роль у розвитку бізнес-структури.
2. Оцініть вплив інтелектуальної власності (патенти, торгові марки, авторські права) на конкурентоспроможність бізнес-структури. Яким чином ефективне управління цією власністю може сприяти досягненню стратегічних цілей структури?
3. Розгляньте приклад бізнес-структури, яка має значну частку нематеріальних активів у своїх балансах (наприклад, великий бренд або технології). За допомогою одного з методів оцінки (ринковий, витратний, дохідний) оцініть значення цих активів для фінансових результатів бізнес-структури.
4. Опишіть процес обліку нематеріальних активів підприємства. Як амортизація нематеріальних активів відрізняється від амортизації матеріальних засобів? Які підходи застосовуються для амортизації нематеріальних активів (наприклад, брендів або патентів)?
5. Поясніть, як бізнес-структура може захищати свої нематеріальні активи, зокрема інтелектуальну власність (наприклад, торгові марки та патенти). Наведіть приклади заходів, які вживаються для запобігання порушенням прав на нематеріальні активи.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Що таке нематеріальні ресурси і чому вони є важливими для бізнес-структури?
2. Які основні види нематеріальних активів існують на підприємстві? Наведіть приклади для кожного типу.
3. Як нематеріальні ресурси, такі як бренди та технології, можуть вплинути на конкурентоспроможність підприємства?
4. Які методи оцінки нематеріальних активів використовуються в

практиці бізнесу? Як вони впливають на фінансову звітність?

5. Що таке інтелектуальна власність і як вона може сприяти підвищенню ринкової вартості підприємства?

6. Які труднощі можуть виникнути при обліку нематеріальних активів? Як їх можна подолати?

7. Як амортизується нематеріальний актив і в чому різниця між амортизацією нематеріальних та матеріальних активів?

8. Яку роль в управлінні нематеріальними ресурсами відіграють знання і навички персоналу підприємства?

9. Яким чином управлінська стратегія може впливати на ефективне використання нематеріальних ресурсів у бізнес-структурі?

10. Чому бренд і репутація є важливими нематеріальними активами, і як їх можна захищати?

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ

1. Роль нематеріальних ресурсів у забезпеченні конкурентоспроможності бізнес-структури.

2. Бренди та торгові марки як стратегічні нематеріальні активи в бізнес-структурах.

3. Розвиток та управління нематеріальними активами в умовах інноваційної економіки.

4. Роль технологій і ноу-хау як нематеріальних ресурсів у розвитку бізнес-структури.

5. Інформаційні ресурси як важливий нематеріальний актив бізнес-структури.

6. Правові аспекти управління нематеріальними активами підприємства.

7. Використання нематеріальних активів для підвищення ринкової вартості бізнесу.

8. Захист нематеріальних ресурсів підприємства: патентування, авторські права та інші стратегії.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1. Аналіз конкретних прикладів управління нематеріальними ресурсами з реального бізнесу (наприклад, успішні бренди, інноваційні компанії, технологічні стартапи).

Завдання 2. Проаналізуйте динаміку показників ефективності використання НМА бізнес-структури за даними таблиці, зробіть висновки (табл. 6.1).

Таблиця 6.1

Дані для оцінки результатів використання НМА бізнес-структури

Показник	2023	2024
Вартість НМА, млн. грн.	5113,84	6214,58
Доходи, млн. грн.	126,76	188,78
Чисельність персоналу, чол.	121328	120771

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Бойчик І. М. Економіка підприємства: підручник. Київ: Кондор, 2016. 378 с.
2. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства: навч. посіб. 2-ге вид. Київ: Центр учб. літ., 2010. 488 с.
3. Економіка підприємства: навч. посіб./заг. ред. О.М. Бандурки. Харків: ХНУВС, 2017. 192 с.
4. Економіка підприємства: підручник: у 3 ч. Ч. 3 / А.А. Мазаракі, Н.М. Гуляєва, І. В. Стояненко та ін. ; за заг. ред. А.А. Мазаракі. Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. 356 с.
5. Економіка підприємства: підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.

ТЕМА 7.

ТРУДОВІ РЕСУРСИ БІЗНЕС-СТРУКТУРИ

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Кадровий потенціал бізнес-структури.
2. Оцінка персоналу.
3. Продуктивність праці.
4. Управління кадрами.
5. Мотивація праці.
6. Оплата праці.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ДО ТЕМИ

Кадровий потенціал, персонал, продуктивність праці, управління кадрами, мотивація праці, оплата праці, підбір персоналу, професійний розвиток, ротація кадрів, задоволеність працею.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1. Теоретичні завдання.

1. Охарактеризуйте поняття «кадровий потенціал» та його значення для ефективності бізнес-структури.
2. Які основні складові входять до кадрового потенціалу організації? Наведіть приклади.
3. Опишіть основні методи оцінки персоналу, їх переваги та недоліки.
4. Як оцінка персоналу впливає на розвиток бізнес-структури? Зробіть порівняння між якісною та кількісною оцінкою працівників.
5. Поясніть, що таке продуктивність праці та які фактори на неї впливають.
6. Як можна збільшити продуктивність праці в бізнес-структурі? Наведіть практичні приклади та стратегії.
7. Які основні функції управління кадрами в бізнес-структурі?
8. Оцініть роль ефективного управління кадрами в забезпеченні конкурентоспроможності бізнесу.
9. Як сучасні технології, зокрема системи HRM (управління людськими ресурсами), змінюють підходи до управління кадрами?
10. Розкрийте поняття мотивації праці та її основні теорії.
11. Як бізнес-структури можуть використовувати мотиваційні стратегії для підвищення продуктивності працівників?
12. Охарактеризуйте основні форми оплати праці та їх вплив на мотивацію працівників.

Завдання 2. Виконайте аналіз прикладів ефективних мотиваційних систем у різних бізнес-структурах.

Завдання 3. Систематизуйте фактори, які варто враховувати при розробці системи оплати праці в бізнес-структурі.

Завдання 4. Оцініть роль гнучкої системи оплати праці для бізнесу в умовах конкуренції на ринку праці.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Що таке кадровий потенціал та чому він важливий для розвитку бізнесу?
2. Які основні складові кадрового потенціалу бізнес-структури?
3. Як оцінюється кадровий потенціал організації?
4. Які методи оцінки персоналу застосовуються в сучасних бізнес-структурах?
5. В чому полягає різниця між якісною та кількісною оцінкою персоналу?
6. Як вимірюється продуктивність праці в бізнес-структурі?
7. Які основні функції управління кадрами в організації?
8. Які основні теорії мотивації праці існують, і як вони застосовуються в бізнес-структурах?
9. Які мотиваційні стратегії є найбільш ефективними для працівників різних рівнів?
10. Які існують форми оплати праці, і в чому їх особливості?
11. Як система оплати праці впливає на мотивацію та ефективність працівників?
12. Які показники використання трудових ресурсів слід аналізувати для оцінки їх ефективності?

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ

1. Методи оцінки персоналу в бізнес-структурах.
2. Роль продуктивності праці в розвитку бізнес-структури.
3. Управління кадрами в умовах глобалізації.
4. Теорії мотивації та їх застосування на практиці.
5. Оплата праці як інструмент мотивації працівників в бізнес-структурі.
6. Вплив соціальної відповідальності бізнесу на управління трудовими ресурсами.
7. Психологічні аспекти управління персоналом в бізнес-структурах.
8. Розвиток кадрового потенціалу в умовах кризи.
9. Соціальна відповідальність бізнесу у відносинах з персоналом.
10. Технології HR.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1. Проаналізуйте організаційну структуру бізнес-структури (бізнес-структура обирається здобувачем самостійно) і визначте її кадровий потенціал. Які можливості для його розвитку ви бачите?

Завдання 2. Розробіть систему мотивації працівників бізнес-структури (бізнес-структура обирається здобувачем самостійно) підприємств, враховуючи специфіку ринку та умов бізнесу.

Завдання 3. Необхідно розрахувати продуктивність праці на плановий період, якщо відомо, що в звітному періоді обсяг виробленої продукції склав 492 тис. грн, а продуктивність праці становила 91 тис. грн на одного

працівника. У плановому періоді передбачається зростання обсягу продукції на 5% і зменшення чисельності працівників на 3%.

Завдання 4. Необхідно визначити показники ефективності використання трудових ресурсів та здійснити оцінку інтенсивності їх використання на основі даних, наведених у таблиці 7.1.

Таблиця 7.1

Дані для оцінки результатів використання трудових ресурсів бізнес-структури

Показники	Базовий рік	Поточний рік
Дохід, тис. грн.	7530	8210
Середньоспискова чисельність працівників, осіб	16	21
Фонд оплати праці, тис. грн.	1800	2600

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Балановська Т.І., Михайліченко М.В., Троян А.В. Сучасні технології управління персоналом: навчальний посібник. Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2020. 466 с.

2. Кібік О., Котлубай В., Калмикова Н. Менеджмент: практикум [Електронне видання]; Нац. Ун-т «Одеська юридична академія». Одеса: Фенікс, 2023. 123 с. URL: <https://hdl.handle.net/11300/25670>.

3. Кібік О.М., Котлубай В.О., Редіна Є.В., Хаймінова Ю.В., Белоус К.В., Скрипник М.О. Менеджмент організацій. Проектний менеджмент: навч.-метод. посібник. Одеса. 2020. 143 с.

4. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.1971 р. № 322- VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.

5. Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» від 01.07.2022 № 2352-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text>.

6. Кузьмін О.Є., Мельник О. Г., Бодарецька О. М., Жежуха В. Й. Мотивування персоналу підприємств: інноваційні технології та реінжинірингові підходи: монографія. Львів: Галицька видавнича спілка. 2020. 216 с.

7. Шевченко В.С. Управління персоналом: конспект лекцій (для студентів всіх форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 281. Публічне управління та адміністрування). Харків. Нац. Ун-т міськ. Госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 121 с.

ТЕМА 8. ВИТРАТИ БІЗНЕС-СТРУКТУРИ

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Загальна характеристика витрат на виробництво продуктів.
2. Класифікація витрат виробництва.
3. Управління витратами бізнес-структури.
4. Калькулювання витрат виробництва.
5. Напрямки зниження витрат.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ДО ТЕМИ

Витрати, витрати на виробництво продуктів, прямі витрати, непрямі витрати, управління витратами, калькулювання витрат, постійні витрати, змінні витрати, напрямки зниження витрат.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1. Проведіть порівняльний аналіз методів калькулювання витрат. Оцініть переваги та недоліки кожного методу для бізнес-структури в умовах змінної ринкової ситуації.

Завдання 2. Проведіть аналіз впливу зовнішніх економічних факторів (інфляція, зміна вартості сировини, підвищення цін на енергоносії) на витрати виробничої бізнес-структури. Як ці фактори можуть змінити структуру витрат і які стратегії можна застосувати для їх мінімізації?

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Які основні категорії витрат існують у виробничому процесі?
2. Чим відрізняються постійні та змінні витрати?
3. Які основні типи витрат існують за різними ознаками?
4. Які основні методи управління витратами ви знаєте?
5. Як ефективне управління витратами впливає на конкурентоспроможність підприємства?
6. Які інструменти використовують для контролю за витратами на різних етапах виробництва?
7. Які методи калькулювання витрат використовуються?
8. Які стратегії зниження витрат можна застосувати на підприємстві без зниження якості продукції?
9. Які ключові показники слід використовувати для аналізу витрат на підприємстві?
10. Як вплив зовнішніх економічних факторів (криза, зміна податкового законодавства) може змінити структуру витрат?

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ

1. Методи управління витратами в бізнес-структурах.
2. Калькулювання витрат виробництва: методи та особливості застосування в різних галузях.

3. Напрями зниження витрат у бізнес-структурі.
4. Аналіз і управління постійними та змінними витратами підприємства.
5. Сучасні підходи та інструменти оптимізації витрат бізнес-структур.
6. Фінансові аспекти управління витратами підприємства.
7. Вплив економічних змін та зовнішніх факторів на витрати бізнес-структури.
8. Калькулювання витрат на основі стандартів та попередніх витрат: порівняльний аналіз.
9. Витрати на маркетинг та збут.
10. Фактори, що визначають зміни у структурі витрат бізнес-структури в умовах ринкової економіки.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1. Необхідно здійснити розрахунок показників, що характеризують структуру виробничих витрат підприємства, а також визначити собівартість 1 грн доходів. Провести калькуляцію витрат для базового та планового періодів (табл. 8.1). На основі отриманих результатів сформулювати висновки щодо особливостей виробничого процесу та змін, що відбулися в структурі витрат.

Таблиця 8.1

Дані для оцінки виробничих витрат бізнес-структури

Показник	Значення	
	Базисний період	Плановий період
Фонд оплати праці, тис. грн.	629	881
Нарахування на ФОП, тис. грн.	233	326
Витрати на поліпшення ОФ, тис. грн.	466	593
Витрати на оплату електроенергії, тис. грн.	36	68
Інші виробничі та транспортні витрати, тис. грн.	73	100
Адміністративно-управлінські витрати, тис. грн.	137	133
Усього витрат		
Доходи, тис. грн.	4250	6651

Завдання 2. Управління витратами в кризовий період.

Опис ситуації. Бізнес-структура займається виробництвом харчових продуктів (обирається здобувачем самостійно). Структура зіштовхнулася з серйозною економічною кризою. Унаслідок зниження попиту на продукцію і росту витрат на сировину та енергоносії, структура стикається з фінансовими труднощами. Для забезпечення стабільності необхідно розробити і впровадити стратегію з оптимізації витрат.

Завдання:

1. Опишіть поточну фінансову ситуацію структури, враховуючи зниження доходів, росту цін на сировину та енергоносії.
2. Які основні витрати структури за видами (наприклад, витрати на оплату праці, сировину, енергоресурси, транспортування тощо)?
3. Проаналізуйте можливі наслідки бездіяльності: що може статися, якщо структура не вживатиме заходів для оптимізації витрат?
4. Використовуючи дані про витрати структури, класифікуйте їх на постійні та змінні. Які витрати можна скоротити в короткостроковій перспективі?
5. Проаналізуйте, які витрати є критичними для підтримки операційної діяльності структури, а які можна тимчасово зменшити або відкласти.
6. Які заходи можна вжити для оптимізації витрат на оплату праці? Розгляньте такі варіанти: зменшення робочого часу (наприклад, введення неповного робочого дня або тимчасового скорочення штатної чисельності), перегляд бонусних систем і нарахувань, розробка програм тимчасового призупинення роботи з можливістю відновлення (наприклад, відпустки без збереження заробітної плати) тощо.
7. Які заходи можна застосувати для зниження витрат на сировину та матеріали? Розгляньте такі варіанти: зниження відходів при виробництві, пошук нових постачальників з більш вигідними умовами, використання альтернативних або дешевших матеріалів (за умови збереження якості), перегляд замовлень і складів для уникнення надлишкових запасів, упровадження системи контролю за використанням матеріалів (наприклад, впровадження лічильників або автоматизованих систем) тощо.
8. Як можна знизити витрати на енергоресурси в умовах економічної кризи?
9. Оцініть можливості для зниження витрат на транспортні послуги, рекламні та адміністративні витрати.
10. На основі аналізу витрат, розробіть план оптимізації для підприємства на 3-6 місяців. Визначте пріоритетні напрямки для скорочення витрат. Як ці заходи допоможуть покращити фінансові результати підприємства в умовах кризи? Як забезпечити збереження якості продукції та підтримку лояльності клієнтів при зниженні витрат?
11. Оцінка результатів та коригування стратегії. Як оцінювати ефективність впроваджених заходів з оптимізації витрат? Які показники слід використовувати для аналізу результатів (наприклад, зниження витрат на одиницю продукції, економія на оплаті праці, рентабельність)? Як коригувати стратегію оптимізації витрат залежно від результатів та змін у ринкових умовах?

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Економіка підприємства: навч. посіб./заг. ред. О. М. Бандурки. Харків: ХНУВС, 2017. 192 с.
2. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. Київ: Кондор, 2016. 378 с.

2. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства: навч. посіб. 2-ге вид. Київ: Центр учб. літ., 2010. 488 с.

4. Економіка підприємства: підручник : у 3 ч. Ч. 3 / А.А. Мазаракі, Н.М. Гуляєва, І. В. Стояненко та ін.; за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. 356 с.

5. Економіка підприємства: підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.

ТЕМА 9.

ДОХІД ТА ЦІНОВА ПОЛІТИКА БІЗНЕС-СТРУКТУРИ

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Ціни на продукцію: сутнісна характеристика.
2. Завдання ціноутворення.
3. Етапи процесу ціноутворення. Види та методи встановлення ціни.
4. Доходи бізнес-структури.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ДО ТЕМИ

Дохід, ціна, цінова політика, ціноутворення, методи ціноутворення.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1. Інтерпретація впливу цінової політики на доходи підприємства.

Поясніть, як зміни в ціновій політиці (збільшення/зменшення ціни) можуть вплинути на:

Загальний дохід підприємства.

Рівень конкурентоспроможності.

Поведінку споживачів.

Завдання 2. Керівництво підприємства планує випуск нової моделі електронного пристрою. Відповідно, плановому відділу підприємства необхідно здійснити обґрунтування економічної доцільності запуску нового продукту та виконати розрахунки за такими показниками: планований місячний обсяг виробництва складає 15 000 одиниць, змінні витрати на одиницю продукції становлять 1500 грн, а загальні постійні витрати підприємства дорівнюють 25 000 грн.

Завдання полягає у визначенні:

1. Мінімальної ціни, яку необхідно встановити для забезпечення покриття витрат.

2. Ціни, яку слід встановити для досягнення прибутку в розмірі 30 000 грн за зазначених умов.

Завдання 3. Прогнозування доходу на основі зміни ціни.

Бізнес-структура реалізує 10 000 одиниць продукції за ціною 2000 грн за одиницю. Відомо, що кожне зниження ціни на 5% призводить до збільшення попиту на 10%. Оцініть, як зміна ціни на 10% вплине на загальний дохід структури.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Що таке ціна на продукцію і яку роль вона відіграє в бізнесі?
2. Які фактори впливають на процес ціноутворення?
3. Які основні завдання ціноутворення для бізнес-структури?
4. Які етапи включає процес ціноутворення?
5. Які методи встановлення ціни існують і в чому їх особливості?
6. Що таке цінова дискримінація та в яких випадках її застосовують?

підприємства?

7. Як змінюється ціна на продукцію залежно від конкуренції на ринку?
8. Які основні джерела доходу має підприємство?
9. Які основні види доходів існують у бізнес-структурі?
10. Як можна оптимізувати доходи підприємства за допомогою цінової політики?

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ

1. Роль ціни у функціонуванні бізнес-структури.
2. Проблеми та виклики в управлінні цінами.
3. Визначення конкурентоспроможних цін на продукцію.
4. Роль ціноутворення в досягненні фінансових цілей бізнесу.
5. Вплив державного регулювання на ціноутворення.
6. Роль аналітики і прогнозування в ціноутворенні.
7. Визначення цілей ціноутворення на різних етапах життєвого циклу продукту.
8. Принципи вибору методу ціноутворення для різних категорій товарів.
9. Оцінка доходів на різних етапах життєвого циклу бізнесу.
10. Психологія ціноутворення

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1. Аналіз процесу ціноутворення

Виберіть бізнес-структуру будь-якої галузі і проаналізуйте процес ціноутворення на його продукцію. Відповідаючи на питання:

Які фактори впливають на встановлення ціни?

Який метод ціноутворення використовує структура (орієнтований на витрати, попит чи конкуренцію)?

Які етапи ціноутворення здійснюються в даній структурі?

Як впливає ціна на конкурентоспроможність структури?

Завдання 2. Порівняльна характеристика стратегій ціноутворення на різних ринках.

Порівняйте стратегії ціноутворення на ринку монополії, олігополії та досконалої конкуренції. Визначте:

Як бізнес-структура встановлюють ціни на цих ринках.

Як конкуренція впливає на ціноутворення.

Особливості ціноутворення на кожному з ринків.

Завдання 3. Психологічні аспекти ціноутворення.

Розгляньте психологічні аспекти ціноутворення, такі як встановлення «психологічних цін» (наприклад, 1999 грн замість 2000 грн). Як це впливає на споживчу поведінку? Чи є ефективним такий підхід у довгостроковій перспективі?

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Економіка підприємства: навч. посіб./заг. ред. О.М. Бандурки. Харків: ХНУВС, 2017. 192 с.
2. Бойчик І. М. Економіка підприємства: підручник. Київ: Кондор, 2016. 378 с.
2. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства: навч. посіб. 2-ге вид. Київ: Центр учб. літ., 2010. 488 с.
4. Економіка підприємства: підручник : у 3 ч. Ч. 3 / А.А. Мазаракі, Н.М. Гуляєва, І. В. Стояненко та ін. ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. 356 с.
5. Економіка підприємства: підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.

ТЕМА 10.

ПРИБУТОК І РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ БІЗНЕС-СТРУКТУРИ

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Сутність, роль та функції прибутку.
2. Характеристики та джерела отримання прибутку бізнес-структури.
3. Сутнісна характеристика та види рентабельності бізнес-структури.
4. Чинники зростання рівня рентабельності бізнес-структури.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ДО ТЕМИ

Прибуток, функції прибутку, джерела прибутку, види прибутку, рентабельність, види рентабельності, чинники рентабельності, управління прибутком.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1. Питання для обговорення.

1. Яку роль відіграє прибуток в економічному житті бізнес-структури?
2. Назвіть та поясніть три основні функції прибутку для бізнес-структури.
3. Чому прибуток є одним із найважливіших показників ефективності діяльності бізнес-структури?
4. Перерахуйте та охарактеризуйте основні джерела отримання прибутку бізнес-структури. Як ці джерела взаємодіють між собою?
5. Оцініть вплив зміни цін на основні джерела прибутку бізнес-структури. Наведіть приклади реальних ситуацій.
6. Дайте визначення рентабельності бізнес-структури. Яким чином рентабельність впливає на фінансовий стан підприємства?
7. Назвіть внутрішні та зовнішні чинники, що можуть сприяти зростанню рівня рентабельності підприємства. Оцініть їх вплив у короткостроковій та довгостроковій перспективах.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Що таке прибуток бізнес-структури?
2. Які основні функції прибутку у діяльності бізнес-структури?
3. Яка різниця між валовим прибутком і чистим прибутком?
4. Які основні джерела отримання прибутку має бізнес-структура?
5. Які фактори можуть призвести до зниження прибутковості підприємства?
6. Що таке рентабельність і які її основні види?
7. Які основні показники рентабельності використовуються для оцінки ефективності бізнес-структури?
8. Які внутрішні фактори можуть сприяти зростанню рентабельності підприємства?
9. Як зовнішні фактори (економічні, соціальні, політичні) можуть вплинути на рентабельність бізнесу?

10. Яким чином зниження витрат може підвищити рівень рентабельності?

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ

1. Значення прибутку для розвитку бізнес-структури.
2. Основні джерела отримання прибутку підприємством.
3. Аналіз рентабельності бізнес-структури: методи та підходи.
4. Фактори, що впливають на рівень рентабельності підприємства.
5. Методи збільшення рентабельності бізнес-структури в умовах конкуренції.
6. Вплив змін в економічному середовищі на прибуток і рентабельність бізнес-структури.
7. Порівняння рентабельності бізнес-структур в різних галузях економіки.
8. Вплив корпоративної соціальної відповідальності на рентабельність підприємства.
9. Економічна ефективність бізнес-структур: роль прибутку та рентабельності.
10. Моделі оптимізації рентабельності в умовах змінного економічного середовища.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1. Аналіз доходу та прибутку бізнес-структури, яка має такі фінансові показники: змінні витрати на одиницю продукції – 800 грн., постійні витрати – 50 000 грн., обсяг виробництва – 20 000 одиниць, ціна на продукцію – 1200 грн.

Необхідно: розрахувати загальні витрати підприємства, визначити загальний дохід, розрахувати прибуток підприємства. Обґрунтувати, як зміниться прибуток, якщо ціна підвищиться на 10%?

Завдання 2. У табл. наведені дані по декількох варіантах роботи бізнес-структури. Необхідно мати на увазі, що постійні витрати для усіх варіантів залишаються незмінними й обсяг реалізації продукції дорівнює обсягу виробництва. Необхідно заповнити таблицю 10.1 і визначити, який із наведених варіантів є оптимальним. Необхідно визначити чинники та характер їхнього впливу на величину прибутку.

Таблиця 10.1

Дані для оцінки фінансових результатів діяльності бізнес-структури

Найменування показника	Умовні позначення	Варіанти		
		А	Б	В
1. Ціна одиниці продукції, грн/од.	Ц	99		
2. Обсяг виробленої продукції, од.	в			3700
1. Виторг від реалізації, грн.	В			
2. Питомі змінні витрати, грн/од.	$u_{пер}$			48
3. Змінні витрати, грн.	$I_{пер}$	156000	192000	
4. Питомі постійні витрати, грн/од.	$u_{пост}$			26
5. Постійні витрати, грн.	$I_{пост}$	130000		
6. Питомі сукупні витрати, грн/од.	$u_{сов}$		98	
7. Сукупні витрати, грн.	$I_{сов}$			
8. Прибуток на одиницю продукції, грн/од.	р	22		13
9. Прибуток, грн.	П		61430	

Завдання 3. Систематизуйте основні види рентабельності, які використовуються для оцінки ефективності діяльності бізнес-структури. Наведіть порядок розрахунку для кожного виду.

Завдання 4. Оцініть вплив зниження витрат на виробництво на рівень рентабельності бізнес-структури. Обґрунтуйте, як можна підвищити рентабельність за допомогою оптимізації витрат?

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Економіка підприємства: навч. посіб./заг. ред. О. М. Бандурки. Харків: ХНУВС, 2017. 192 с.

2. Бойчик І. М. Економіка підприємства: підручник. Київ: Кондор, 2016. 378 с.

2. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства: навч. посіб. 2-ге вид. Київ: Центр учб. літ., 2010. 488 с.

4. Економіка підприємства: підручник: у 3 ч. Ч. 3 / А.А. Мазаракі, Н.М. Гуляєва, І. В. Стояненко та ін. ; за заг. ред. А.А. Мазаракі. Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. 356 с.

5. Економіка підприємства: підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.

ТЕМА 11.

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ БІЗНЕС-СТРУКТУРИ

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Сутність фінансових ресурсів бізнес-структури.
2. Джерела формування фінансових ресурсів.
3. Розподіл і використання фінансових ресурсів.
4. Оцінка ефективності управління фінансовими ресурсами.
5. Чинники, що впливають на формування фінансових ресурсів.
6. Впровадження сучасних інструментів фінансування та управління фінансами.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ДО ТЕМИ

Фінансові ресурси, джерела формування фінансових ресурсів, розподіл фінансових ресурсів, використання фінансових ресурсів, оцінка ефективності управління, чинники формування фінансових ресурсів, інструменти фінансування, управління фінансами, структура фінансових ресурсів, капітал бізнес-структури, вартість капіталу, фінансове планування, бюджетування, фінансовий аналіз, інвестиційні рішення.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1. Питання для обговорення.

1. Як фінансові ресурси впливають на конкурентоспроможність бізнес-структури в умовах високої інфляції та економічної нестабільності?
2. Які стратегії формування фінансових ресурсів є найбільш ефективними для стартапів? Чи варто обирати венчурний капітал як джерело фінансування?
3. Як цифрові технології змінюють підходи до управління фінансовими ресурсами бізнес-структури?

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Що таке фінансові ресурси бізнес-структури?
2. Які основні джерела формування власних фінансових ресурсів бізнес-структури?
3. Як бізнес-структури зазвичай розподіляють свої фінансові ресурси між різними напрямками діяльності?
4. Як раціональне використання фінансових ресурсів впливає на рентабельність бізнесу?
5. Які основні показники використовуються для оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами?
6. Які внутрішні і зовнішні фактори впливають на формування фінансових ресурсів структури?
7. Яким чином фінансова стратегія бізнес-структури визначає ефективність використання фінансових ресурсів?
8. Які новітні фінансові технології можуть допомогти в управлінні

фінансовими ресурсами?

9. Як аналіз фінансових ресурсів допомагає бізнес-структурі уникати фінансових труднощів?

10. Які фактори потрібно враховувати при виборі джерела фінансування для стартапу або розширення бізнесу?

ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ/ДОПОВІДЕЙ

1. Переваги і недоліки типів фінансування бізнес-структур.
2. Роль власних фінансових ресурсів у забезпеченні діяльності підприємства.
3. Порівняльна характеристика залучених фінансових ресурсів бізнес-структури.
4. Система методів та стратегій оптимізації фінансових ресурсів для забезпечення високої рентабельності та фінансової стійкості.
5. Фінансова стійкість бізнес-структури: визначення, показники та шляхи підвищення.
6. Інноваційні методи залучення фінансових ресурсів для малих та середніх підприємств.
7. Вплив економічних умов на доступність і використання фінансових ресурсів бізнес-структури.
8. Стратегії управління фінансовими ресурсами бізнес-структури.
9. Роль фінансового планування в ефективному управлінні фінансовими ресурсами бізнес-структури
10. Впровадження фінансових технологій в управління фінансовими ресурсами

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1. Аналіз фінансової звітності бізнес-структури (обирається здобувачем самостійно) як інструменту управління фінансовими ресурсами. Оцінка важливості фінансової звітності для прийняття управлінських рішень та контролю за використанням фінансових ресурсів.

Завдання 2. Кейс. Формування фінансових ресурсів та управління ними на підприємстві «Агро-Прогрес».

Підприємство «Агро-Прогрес» є середнім аграрним бізнесом, що займається вирощуванням зернових культур, зокрема пшениці та кукурудзи. Підприємство працює на ринку України вже понад 10 років і має стабільну фінансову історію, проте зіштовхнулося з новими викликами через зміну кліматичних умов, підвищення цін на добрива та пально-мастильні матеріали, а також підвищення процентних ставок за кредитами в умовах економічної нестабільності.

З метою розширення виробничих потужностей і модернізації обладнання підприємство планує залучити додаткові фінансові ресурси для придбання нової техніки та розширення земельних ділянок. Для цього компанія розглядає кілька джерел фінансування: власні кошти (нерозподілений прибуток, амортизаційні відрахування); кредити в банках під

12% річних на 5 років; прямі інвестиції від стратегічного партнера на умовах часткового володіння підприємством.

Завдання:

1. Аналіз джерел фінансування: яке з джерел фінансування є найбільш оптимальним для підприємства в умовах економічної нестабільності? Які переваги і недоліки має кожне з можливих джерел фінансування для «Агро-Прогрес»?

2. Оцінка фінансової стійкості. Використовуючи надані фінансові показники (прибуток за останній рік, сума наявних активів і пасивів), оцініть фінансову стійкість підприємства в разі залучення кредитних коштів. Як це може вплинути на ліквідність і платоспроможність компанії? Які ризики існують при такому фінансуванні?

3. Формування плану фінансових ресурсів. Розробіть план оптимального використання фінансових ресурсів на основі можливих джерел фінансування для розширення виробництва. Як ви б рекомендували розподілити залучені кошти між інвестиціями в обладнання та розширення земельних ділянок? Які фактори потрібно врахувати при прийнятті рішення щодо залучення інвестицій від стратегічного партнера (поділ прибутку, умови співпраці, управління підприємством)?

4. Ризики та стратегії їх мінімізації. Які основні фінансові ризики можуть виникнути для «Агро-Прогрес» при залученні цих джерел фінансування? Які стратегії можна застосувати для зменшення фінансових ризиків при використанні кредитних коштів та залученні інвестицій?

5. Аналіз ефективності. Оцініть, чи буде підприємство здатне покрити витрати на відсотки по кредитах та повернення основної суми боргу на протязі 5 років за умови залучення кредиту. Врахуйте, що планований річний прибуток компанії після розширення має зрости на 20%.

Таблиця 13.1

Дані для аналізу

Показник	Значення
Чистий прибуток підприємства за минулий рік	500 тис грн
Власні кошти (нерозподілений прибуток і амортизація)	1200 тис грн
Загальна сума кредиту, який планується залучити	2000 тис грн (12% річних, на 5 років)
Плановані витрати на модернізацію обладнання та розширення земельних ділянок	3000 тис грн
Прямі інвестиції від стратегічного партнера	1500 тис грн
Загальна сума активів підприємства	5000 тис грн
Коефіцієнт ліквідності	1.5

Завдання 3. Визначення ролі фінансових ресурсів у підтримці стабільності та виживання бізнес-структури в умовах економічної нестабільності та фінансових криз.

Завдання 4. Систематизація фінансових ризиків, з якими стикаються бізнес-структури при залученні фінансування, та методів їх мінімізації.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Курило О.Б., Бондаренко Л.П., Вівчар О.И., Чубка О.М. Фінанси підприємств: підручник. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.
2. Основи фінансового менеджменту. Конспект лекцій з дисципліни «Основи фінансового менеджменту для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 073 «Менеджмент». Харків: НТУ «ХП», 2021. 135 с.
3. Фінанси підприємств: навч. посібник / [Ситник Н.С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф.]; за заг. ред. Н.С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с.
4. Слободянюк О.В., Примаченко І.Ф. Фінансування суб'єктів господарювання в умовах сьогодення. Інноваційне підприємництво та торгівля: сучасний стан та перспективи розвитку: зб. матеріалів III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції Том 1 (м. Херсон - Кропивницький, 23 травня 2023 р.), Херсонський державний аграрно-економічний університет, 2023. С.92-95.
5. Kibik O., Slobodianiuk O., Kotlubai V., Nesterova K., Prymachenko I., Kornilova O. Financial Strategy of Economic Entities in the Conditions of Transforming Economic Systems. Economic Affairs. 2023. № 68. С. 107-114.

ТЕМА 12.

СУТНІСТЬ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-СТРУКТУРОЮ

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Ускладнення управління бізнес-структурою у сучасному бізнесі.
2. Характеристика окремих моделей управління бізнес-структурою.
3. Сутність економічного управління сучасною бізнес-структурою.
4. Основні завдання економічного управління бізнес-структурою.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ДО ТЕМИ

Економічне управління, моделі управління, організаційні моделі, економічні моделі, управлінські підходи, ефективність управління, завдання управління, контроль і моніторинг, аналіз і оцінка, інноваційні підходи, розвиток бізнес-структури.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Задання 1. Теоретичне завдання.

1. Охарактеризуйте основні фактори, що сприяють ускладненню управління бізнес-структурою в умовах сучасної економіки (глобалізація, цифровізація, технологічні інновації, зміни в законодавстві тощо).
2. Як зміни у внутрішньому середовищі бізнесу, зокрема в організаційній структурі, можуть впливати на ефективність управлінських рішень?
3. Опишіть та порівняйте основні моделі управління бізнес-структурою: функціональна, дивізіональна, матрична та інші. У яких випадках доцільно використовувати кожен з цих моделей? Поясніть переваги та недоліки.
4. Дайте визначення поняттю «економічне управління бізнес-структурою». Чим економічне управління відрізняється від інших видів управління в контексті бізнесу?
5. Розкрийте ключові елементи економічного управління бізнес-структурою: планування, організація, координація, контроль.
6. Які методи та інструменти економічного управління застосовуються для оптимізації діяльності бізнес-структур?
4. Основні завдання економічного управління бізнес-структурою

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Які основні фактори ускладнюють управління бізнес-структурою в сучасних умовах?
2. Як бізнеси адаптуються до змін внутрішнього середовища (організаційна структура, корпоративна культура)?
3. Які переваги та недоліки відрізняють різні моделі управління бізнес-структурою.?
4. Що таке економічне управління бізнес-структурою? Які його основні складові?
5. Чим економічне управління відрізняється від інших форм управління

в бізнесі?

6. Які функції економічного управління є ключовими для досягнення ефективності бізнес-структури?

7. Як економічне управління сприяє досягненню конкурентних переваг на ринку?

8. Які методи і інструменти економічного управління використовуються для оцінки та оптимізації діяльності бізнес-структур?

9. Які основні завдання економічного управління виникають на різних етапах життєвого циклу бізнес-структури?

10. Як економічне управління може допомогти бізнес-структурі адаптуватися до змін зовнішнього середовища (економічних, технологічних, політичних факторів)?

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ

1. Інновації та технологічний прогрес як рушійні сили ускладнення управління бізнес-структурами.

2. Зміни в законодавчому середовищі і їх вплив на управління бізнесом.

3. Адаптація до змін внутрішнього середовища: організаційна структура та корпоративна культура бізнес-структури.

4. Моделі управління бізнес-структурою в умовах невизначеності та швидких змін на ринку.

5. Економічне управління як основа стратегії розвитку бізнес-структури.

6. Сутність та роль економічного управління у забезпеченні конкурентоспроможності бізнесу.

7. Різниця між економічним управлінням та іншими формами управління бізнесом.

8. Економічне управління в умовах кризових ситуацій: завдання та стратегії.

9. Завдання економічного управління для забезпечення сталого розвитку бізнес-структури.

10. Економічне управління як інструмент забезпечення гнучкості та адаптивності бізнес-структур.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Кейс 1. Компанія «Tesla» і економічне управління в інноваціях.

Ситуація: Tesla стала піонером у виробництві електричних автомобілів і значно вплинула на розвиток цієї індустрії. Однак компанія стикається з багатьма економічними викликами, зокрема високими витратами на виробництво, розвиток нових моделей та технологій. Для Tesla важливо забезпечити ефективне економічне управління, щоб підтримувати зростання, зберігати конкурентоспроможність та досягати фінансової стабільності.

Завдання: Проаналізувати, як економічне управління в Tesla впливає на її здатність інвестувати в інновації, ефективно управляти витратами та досягати високої прибутковості.

Запитання для аналізу:

Як Tesla контролює витрати на інновації та розробку нових моделей?

Які методи компанія використовує для контролю за витратами на дослідження і розробки нових технологій?

Як Tesla оптимізує витрати на виробництво своїх електричних автомобілів і батарей, забезпечуючи їх високу якість та інноваційність?

Яким чином Tesla планує свої фінансові потоки для забезпечення розвитку?

Як компанія управляє своїми грошовими потоками для фінансування нових проєктів та масштабування виробництва?

Які методи фінансування Tesla використовує для залучення капіталу, необхідного для інвестицій в нові моделі та розширення виробничих потужностей?

Як економічне управління впливає на ціноутворення та прибутковість Tesla?

Як Tesla визначає ціни на свої автомобілі з урахуванням витрат на розробку, виробництво і нові технології?

Як стратегія ціноутворення допомагає компанії підтримувати високі маржі при зростаючій конкуренції на ринку електричних автомобілів?

Яким чином компанія враховує інфляцію, коливання цін на сировину та економічні фактори при ціноутворенні своїх продуктів?

Кейс 2: Компанія «Apple» і економічне управління інноваціями

Ситуація: Apple є одним з прикладів компаній, що надає величезне значення економічному управлінню для підтримки постійного розвитку нових продуктів, таких як iPhone, iPad, MacBook, та інших. Завдяки продуманій стратегії управління витратами, інвестиціями та ціноутворенням, Apple змогла стати лідером у створенні інноваційних технологій та зберегти високу прибутковість на ринку електроніки. Економічне управління в компанії полягає не лише в ефективному управлінні витратами, а й у плануванні фінансових потоків, що дає змогу забезпечити стабільний розвиток і впровадження нових технологій.

Завдання: Проаналізувати, як економічне управління в Apple сприяє оптимізації процесу створення нових продуктів та забезпечує ефективність виробництва, а також з'ясувати, як компанія контролює витрати, планує свої фінансові потоки та впливає на стратегію ціноутворення для забезпечення прибутковості нових продуктів.

Запитання для аналізу:

Які методи економічного управління Apple використовує для контролю витрат та інвестицій у нові технології?

Які фінансові механізми допомагають Apple ефективно оцінювати та контролювати витрати на науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи?

Як компанія оптимізує витрати на виробництво при зростанні обсягів та при інтеграції нових технологій?

Яким чином Apple відслідковує рентабельність своїх інвестицій у нові технології та інновації, щоб визначити ефективність витрачених ресурсів?

Як компанія планує свої фінансові потоки для забезпечення стабільного розвитку?

Які методи прогнозування фінансових потоків використовує Apple для забезпечення довгострокової стабільності?

Як компанія керує своїм грошовим потоком, враховуючи високі витрати на інновації, виробництво та маркетинг?

Як Apple керує своїм фінансовим резервом і як планує залучення додаткових інвестицій для підтримки розвитку нових продуктів?

Як економічне управління впливає на стратегію ціноутворення та прибутковість нових продуктів?

Як Apple встановлює ціни на свої нові продукти, враховуючи витрати на виробництво, інвестиції в технології та маркетинг?

Яким чином компанія адаптує ціни в різних регіонах, щоб зберегти високу прибутковість і конкурентоспроможність на глобальному ринку?

Як економічне управління дозволяє Apple зберігати високу маржу прибутку при впровадженні нових інноваційних продуктів?

Як аналіз еластичності попиту на свої продукти допомагає Apple коригувати ціни для максимізації прибутків?

Кейс 3. Підготуйте систему цілі і завдань, які можуть бути характерними для вітчизняних БС (різних за галузевою ознакою, організаційно-правовою формою, масштабами, економічним станом тощо). Визначте один ключовий показник, який дозволяє вимірювати виконання завдань та досягнення сформованої цілі.

Кейс 4. Охарактеризуйте основні завдання економічного управління бізнес-структурою на різних етапах життєвого циклу бізнес-структури.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Економіка підприємства: навч. посіб./заг. ред. О. М. Бандурки. Харків: ХНУВС, 2017. 192 с.

2. Економіка підприємства: підручник : у 3 ч. Ч. 3 / А.А. Мазаракі, Н.М. Гуляєва, І. В. Стояненко та ін. ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. 356 с.

3. Економіка підприємства: підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.

4. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. Л. Г. Ліпич. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. URL: https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-12/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0_%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%281%29.pdf

5. Економічне управління підприємством: навч. посіб. Н.М. Євдокимова, Л.П. Батенко, В.А. Верба та ін.; за заг. ред. Н. М. Євдокимової. Київ: КНЕУ, 2011. 327 с.

ТЕМА 13.

СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-СТРУКТУРОЮ

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Сутність системи управління бізнес-структурою.
2. Системний підхід до управління бізнес-структурою.
3. Процесний підхід до управління бізнес-структурою.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ДО ТЕМИ

Система управління, системний підхід, процесний підхід, процеси бізнесу, ефективність управління, система контролю, система аналізу, система оцінки, інноваційний підхід, оптимізація процесів, розвиток бізнес-структури.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1. Питання для обговорення.

1. Поясніть, що таке система управління бізнес-структури та які основні компоненти її структури.
 2. Які функції має виконувати система управління БС в організації для забезпечення безпеки праці та здоров'я співробітників?
 3. Опишіть основні принципи організації та функціонування системи управління безпекою.
 4. Що таке системний підхід до управління і як він застосовується в контексті безпеки?
 5. Охарактеризуйте основні етапи реалізації системного підходу до управління безпекою в організації.
 6. Як системний підхід допомагає у досягненні ефективності управління ризиками та зменшенні ймовірності виникнення нещасних випадків?
 7. Що таке процесний підхід до управління безпекою і в чому його основні відмінності від системного підходу?
 8. Охарактеризуйте основні етапи та процедури, які використовуються при впровадженні процесного підходу в управлінні безпекою.
 9. Як процесний підхід може бути використаний для покращення управління ризиками та забезпечення безпеки на підприємстві?
- Завдання 2. Кейс.** Розробка конкретного бізнес-процесу. Ситуація:

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Що таке система економічного управління бізнес-структурою і які її основні компоненти?
2. Які функції виконують системи економічного управління у сучасному бізнесі?
3. Які основні принципи економічного управління бізнес-структурою?
4. Які типи систем економічного управління існують і в чому їхні відмінності?
5. Які основні економічні інструменти використовуються для управління бізнес-структурою?

6. Які переваги має інтеграція сучасних технологій в систему економічного управління бізнесом?
7. Як економічне управління сприяє оптимізації бізнес-процесів та ресурсів на підприємстві?
8. Які методи оцінки ефективності системи економічного управління існують і як їх можна застосовувати на підприємстві?
9. Які проблеми можуть виникнути при впровадженні та інтеграції економічної системи управління в бізнес-структуру?
10. Які перспективи розвитку систем економічного управління бізнес-структурою в умовах швидких змін на ринку?

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ

1. Типи економічних систем управління та їх застосування в сучасному бізнесі.
2. Роль економічних інструментів у прийнятті управлінських рішень в бізнес-структурі.
3. Оцінка ефективності системи економічного управління підприємством.
4. Моделі та технології систем економічного управління в сучасному бізнес-середовищі.
5. Інтегровані системи економічного управління: переваги та недоліки для компаній середнього та великого бізнесу.
6. Аналіз бізнес-процесів у контексті економічного управління бізнес-структурою.
7. Системи економічного управління в малому та середньому бізнесі: порівняльний аналіз.
8. Проблеми і перспективи розвитку систем економічного управління в умовах цифровізації бізнесу.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1. Розгляньте структуру системи економічного управління бізнес-структурою (бізнес-структура обирається здобувачем самостійно), визначте її ключові елементи: організаційну структуру, інформаційні, фінансові та виробничі підсистеми. Проаналізуйте взаємодію між цими підсистемами в умовах інтегрованого управління бізнесом. Оцініть, як ці підсистеми взаємодіють між собою для досягнення стратегічних і тактичних цілей структури.

Завдання 2. Охарактеризуйте основні етапи процесу прийняття економічних рішень в системі управління бізнес-структурою. Визначте, які методи та інструменти використовуються для прийняття ефективних рішень в умовах невизначеності і ризику. Приведіть приклади економічних рішень, які можуть бути прийняті на рівні бізнес-структури для досягнення конкурентних переваг.

Компанії спеціалізується на виробництві меблів на замовлення та розпочинає свою діяльність. Для забезпечення ефективної роботи необхідно

розробити та оптимізувати ключові бізнес-процеси. Необхідно розробити бізнес-процес для одного з основних напрямів діяльності. Цей процес має включати всі етапи від отримання замовлення від клієнта до доставки готових меблів та післяпродажного обслуговування. Мета - створити детальну модель цього процесу, яка дозволить знизити витрати, підвищити якість продукції та зберегти високий рівень задоволення клієнтів.

Завдання: Описати ключові етапи цього бізнес-процесу, починаючи від отримання замовлення і закінчуючи підтримкою після продажу.

Визначити ключових учасників процесу.

Для кожного етапу необхідно визначити, хто з працівників компанії бере участь у виконанні завдання.

Визначити, які ресурси (матеріали, обладнання, програмне забезпечення) необхідні для ефективного виконання процесу.

Оптимізувати бізнес-процес з точки зору ефективності.

Запитання для роздумів та аналізу:

Які етапи процесу є найбільш критичними для успіху компанії?

Подумайте, який етап має найбільший вплив на задоволення клієнта.

Як можна знизити витрати на кожному етапі?

Які є можливості для автоматизації, оптимізації закупівель або зниження витрат на матеріали.

Хто буде відповідальним за кожен етап процесу?

Як розподілити ролі між учасниками, що будуть виконувати завдання на кожному етапі?

Які інструменти та ресурси необхідні для підтримки процесу?

Яким чином можна покращити взаємодію між учасниками процесу?

Які комунікаційні інструменти або системи можуть бути використані для підвищення ефективності співпраці?

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Економіка підприємства: навч. посіб./заг. ред. О.М. Бандурки. Харків: ХНУВС, 2017. 192 с.

2. Економіка підприємства: підручник: у 3 ч. Ч. 3 / А.А. Мазаракі, Н.М. Гуляєва, І. В. Стояненко та ін.; за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. 356 с.

3. Економіка підприємства: підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.

4. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. Л.Г. Ліпич. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. URL: https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-12/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0_%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%281%29.pdf

ТЕМА 14.

СИСТЕМА БЮДЖЕТНОГО УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-СТРУКТУРОЮ

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Сутність бюджетування.
2. Типологія бюджетів бізнес-структури.
3. Функції і завдання бюджетування.
4. Сутність фінансової структури.
5. Формування фінансової структури.
6. Регламентна документація у бізнес-структурі.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ДО ТЕМИ

Бюджетування, типологія бюджетів, функції бюджетування, завдання бюджетування, фінансова структура, формування фінансової структури, регламентна документація, бюджетний процес, планування бюджету, виконання бюджету, контроль бюджету, аналіз бюджету.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1. Теоретичні завдання.

1. Дайте визначення бюджетування в контексті бізнес-структур.
2. Охарактеризуйте основні типи бюджетів, які можуть бути застосовані у бізнес-структурі.
3. Наведіть приклади бюджетів, що використовуються на різних рівнях управління бізнес-структурою.
4. Розкрийте функції бюджетування в системі управління бізнес-структурою.
5. Визначте основні завдання бюджетного процесу та їх значення для забезпечення фінансової стабільності бізнес-структури.
6. Охарактеризуйте фінансову структуру бізнес-структури та її складові.
7. Опишіть основні етапи формування фінансової структури бізнес-структури.
8. Розкрийте роль та значення регламентної документації у процесі бюджетування.
9. Охарактеризуйте процес розробки та затвердження бюджету бізнес-структури.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Що таке бюджетування і чому воно є важливою частиною фінансового управління бізнес-структурою?
2. Які є основні типи бюджетів, які використовуються в бізнес-структурах?
3. Як ви розумієте термін «фінансова структура бізнес-структури»?
4. Які є елементи фінансової структури?
5. Які функції бюджетного управління є найбільш важливими для

забезпечення ефективного використання фінансових ресурсів підприємства?

6. Які є етапи бюджетного процесу?

7. Що таке «гнучкий бюджет» і чим він відрізняється від статичного бюджету?

8. Які ризики виникають під час бюджетування і як їх можна мінімізувати?

9. Які методи та інструменти бюджетного контролю в бізнес-структурі?

10. Яким є вплив сучасних інформаційних технологій на процес бюджетування бізнес-структур?

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ

1. Сутність та значення бюджетування в управлінні бізнес-структурою

2. Аналіз різних типів бюджетів та їхнього застосування на різних етапах фінансового планування.

3. Система ключових функцій бюджетування та оцінка їхнього впливу на управлінську діяльність в організації.

4. Концепція фінансової структури та її вплив на загальну стратегію компанії.

5. Методи та інструменти бюджетного контролю в бізнес-структурі.

6. Роль і значення регламентної документації в системі бюджетного управління.

7. Вплив системи бюджетного управління на фінансову стабільність бізнес-структури.

8. Процес бюджетування в середньому та великому бізнесі: відмінності та особливості.

9. Впровадження сучасних інформаційних технологій у процес бюджетування бізнес-структур.

10. Ризики та проблеми бюджетування в умовах невизначеності

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1. Проаналізуйте відмінності у процесах бюджетування між малим підприємством і великим концерном. Як різні масштаби бізнесу впливають на процес складання бюджету, управління фінансами і контролю?

Завдання 2. Аналіз ризиків у процесі бюджетування.

Ідентифікуйте основні ризики, які можуть виникнути під час бюджетування в умовах економічної нестабільності чи глобальних змін. Визначте методи управління цими ризиками.

Розробіть рекомендації для бізнес-структури щодо мінімізації цих ризиків під час складання бюджету на наступний рік.

Завдання 3. Бізнес-структура має проблеми з виконанням бюджету, постійно спостерігаються перевитрати на певні категорії витрат. Які кроки ви пропонуєте для вирішення цієї проблеми? Як потрібно коригувати бюджет? Структура планує збільшення обсягів виробництва. Як це відобразиться на бюджетуванні та фінансовій структурі бізнес-структури?

Завдання 4. Ефективне бюджетування та прогнозування в малих бізнес-структурах.

Опис ситуації: Мала БС стикається з проблемами в управлінні своїми фінансами і потребує бюджетування та прогнозування, щоб покращити фінансову стійкість. Як вона може організувати бюджетне управління, щоб забезпечити сталу прибутковість?

Завдання 5. Оптимізація бюджету та витрат в середній БС.

Опис ситуації: Середньорозмірна БС шукає способи підвищення ефективності свого бюджетного процесу та оптимізації витрат. Як вона може організувати бюджетний управління, щоб досягти цих цілей?

Завдання 6. Фінансовий структура крупної БС.

Опис ситуації: Крупна БС має проблеми з фінансовим контролем та потребує зміцнення своєї бюджетної системи. Як вона може організувати бюджетне управління для забезпечення фінансової стійкості та дотримання стандартів?

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Економіка підприємства: навч. посіб./заг. ред. О.М. Бандурки. Харків: ХНУВС, 2017. 192 с.

2. Економіка підприємства: підручник: у 3 ч. Ч. 3 / А.А. Мазаракі, Н.М. Гуляєва, І. В. Стояненко та ін.; за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. 356 с.

3. Економіка підприємства: підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.

4. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. Л. Г. Ліпич. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. URL: https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-12/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0_%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%281%29.pdf

5. Економічне управління підприємством: навч. посіб. Н.М. Євдокимова, Л.П. Батенко, В.А. Вербта та ін.; за заг. ред. Н. М. Євдокимової. Київ: КНЕУ, 2011. 327 с.

ТЕМА 15.

ІННОВАЦІЙНА ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ БІЗНЕС-СТРУКТУРИ

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Поняття інновацій та інноваційної діяльності.
2. Класифікація інновацій.
3. Процес інноваційної діяльності в бізнес-структурі.
4. Поняття інвестицій та інвестиційної діяльності.
5. Види інвестицій.
6. Інвестиційні стратегії бізнесу.
7. Процес інвестиційного управління.
8. Зв'язок інноваційної та інвестиційної діяльності.
9. Ризики та бар'єри інноваційної та інвестиційної діяльності.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ДО ТЕМИ

Інновації, інноваційна діяльність, класифікація інновацій, процес інноваційної діяльності, інвестиції, інвестиційна діяльність, види інвестицій, інвестиційні стратегії, інвестиційне управління, зв'язок інновацій та інвестицій, ризики інноваційної діяльності, ризики інвестиційної діяльності, бар'єри інновацій та інвестицій.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1. Питання для обговорення.

1. Як інноваційна та інвестиційна діяльність взаємодіють для забезпечення довгострокового розвитку бізнес-структури?
2. Чому важливо враховувати інвестиційну діяльність при впровадженні інновацій в бізнесі?
3. Яким чином зміни в економічній ситуації можуть вплинути на стратегії інвестування та інновацій в компанії?

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Що таке інновація? Наведіть приклади різних типів інновацій.
2. У чому полягає основна мета інноваційної діяльності в бізнес-структурі?
3. Які є основні етапи процесу інноваційної діяльності в бізнесі?
4. Які стратегії інновацій використовують бізнес-структури для підтримки конкурентоспроможності на ринку?
5. Які є основні типи інвестицій, що використовуються в бізнес-структурах.
6. Як оцінюється ефективність інвестиційного проєкту? Перерахуйте основні методи.
7. Які є джерела фінансування інвестиційних проєктів для бізнесу?
8. Які основні ризики можуть виникнути під час інвестування в бізнес-структуру?

9. Як інвестиції можуть сприяти розвитку інновацій в компанії?
10. Які основні ризики пов'язані з інноваційною діяльністю? Як їх можна знизити

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ

1. Роль інновацій у підвищенні конкурентоспроможності бізнес-структури.
2. Види інвестицій та їх вплив на розвиток бізнес-структури.
3. Інноваційні стратегії бізнесу.
4. Особливості фінансування інноваційних проєктів.
5. Інвестиційна діяльність як фактор стійкого розвитку бізнес-структури.
6. Механізми управління інвестиційними проєктами в умовах нестабільної економічної ситуації.
7. Венчурний капітал як інструмент розвитку інноваційних стартапів.
8. Ризики інвестиційної діяльності в умовах глобалізації.
9. Стратегії диверсифікації інвестицій в бізнес-структурах.
10. Міжнародні інвестиції: фактори, що впливають на рішення про інвестування в бізнес-структури.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1. Бізнес-структурою розглядається інвестиційний проєкт, який полягає у придбанні нового устаткування. Бізнес-структура має можливість продати старе устаткування. Ставка оподаткування прибутку визначається у відповідності до чинного законодавства. Треба оцінити доцільність проєкту, використовуючи методи: чистої теперішньої вартості, індексу прибутковості, розрахунку терміну окупності.

Таблиця 15.1

Дані для оцінки інвестиційного проекту бізнес-структури

Показники	Значення
Вартість нового устаткування, тис. грн.	500
Витрати на доставку, тис. грн.	10
Витрати на монтаж, тис. грн.	8
Балансова вартість старого устаткування, т. грн.	200
Ринкова вартість старого устаткування, тис. грн.	300
Щорічна сума приросту амортизаційних відрахувань після втілення проекту, тис. грн.	30
Прогнозовані доходи до нарахування % за кредит та податків при існуючому устаткуванні, (по рокам) тис. грн.	
1 рік	200
2 рік	200
3 рік	250
4 рік	250
5 рік	200
Прогнозовані доходи до нарахування % за кредит та податків після втілення проекту (по рокам) тис. грн.	
1 рік	300
2 рік	350
3 рік	350
4 рік	400
5 рік	400
Дисконтна ставка %	10

Завдання 2. Аналіз бізнесу на основі інновацій та інвестицій.

Проведіть дослідження реальної компанії або бізнес-сектора (обирається здобувачем самостійно), який активно використовує інновації та інвестиції для розвитку. Включіть:

Опис інновацій, які були впроваджені компанією.

Оцінка впливу цих інновацій на фінансові показники та ринкову частку.

Аналіз інвестиційної діяльності компанії (як інвестиції в інновації сприяли зростанню бізнесу).

Проблеми та бар'єри, з якими зіткнулась компанія під час впровадження інновацій.

Завдання 3. Проведіть порівняльний аналіз традиційних та інноваційних підходів до інвестування в бізнес шляхом відповіді на такі питання:

Як інноваційні підходи змінюють інвестиційну стратегію компаній.

Визначте основні відмінності між інвестиціями в традиційний бізнес та інноваційні стартапи.

Як оцінка ризиків і прибутковості змінюється при інвестуванні в

інноваційні проєкти?

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Боярко І.М., Гриценко Л.Л. Інвестиційний аналіз. Київ: Центр навчальної літератури, 2022. 400 с.
2. Бутко М.П., Бутко І.М., Дітковська М.Ю. та ін. Менеджмент інвестиційної діяльності: підручник за заг. ред. М. П. Бутка. Київ: ЦУЛ, 2021. 480 с.
3. Гудзь О.Є., Стецюк П.А. Інвестиційний менеджмент: навчальний посібник. Львів: ТОВ «Галицька видавнича спілка», 2020. 223 с.
4. Гук О.В., Шендерівська Л. П., Мохонько Г.А. Інвестування інноваційної діяльності: начальний посібник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Видавництво «Політехніка», 2022. 186 с.
5. Інвестиційний менеджмент: підручник: у 3 ч. Ч. 2 / І. О. Бланк, Н.М. Гуляєва, І.М. Вавдійчик. Київ: Держ. торг.- екон. ун-т, 2023. 388 с.
6. Інвестиційний менеджмент: навч. посіб. (практикум) / С.В. Качула, С.М. Халатур, Г.Є. Павлова, Л.В. Лисяк, Н.П. Дуброва. Дніпро: Монолит, 2022. 204 с.
7. Копитко М.І., Блага Н. В. Управління інноваціями та інвестиціями: навчальний посібник у схемах і таблицях. Вид. 2-ге, допов. і перероб. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 296 с.
8. Скоробогатова Н. Є. Інвестування : практикум: навч. посіб. [Електронний ресурс] / Скоробогатова Н.Є.; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2023. 67 с.

ТЕМА 16. ЕКОНОМІЧНИЙ ПОРЯДОК У БІЗНЕС-СТРУКТУРІ ТА ІНСТРУМЕНТИ ЙОГО НАВЕДЕННЯ

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Сутність економічного порядку та його складові.
2. Система зовнішніх та внутрішніх інструментів «наведення» економічного порядку у бізнес-структурі.
3. Регламентація діяльності економічних служб бізнес-структури.
4. Ділова етика та етика економічного управління бізнес-структурою.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ДО ТЕМИ

Економічний порядок, складові економічного порядку, зовнішні інструменти, внутрішні інструменти, система наведення порядку, регламентація діяльності, економічні служби, ділова етика, етика економічного управління, контрольні механізми, аудит, стандартизація, управлінські протоколи.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1. Теоретичні завдання.

1. Назвіть основні складові економічного порядку в бізнесі та поясніть їх роль.
2. Сформуйте систему зовнішніх та внутрішніх інструментів «наведення» економічного порядку у бізнес-структурі.

Завдання 2. Аналіз ситуації. Уявіть, що ви є керівником економічної служби великої компанії. Спостерігається несанкціоноване збільшення витрат, що веде до порушення фінансової дисципліни. Як ви будете використовувати внутрішні та зовнішні інструменти для наведення економічного порядку? Перерахуйте та поясніть ваші дії.

Завдання 3. Практичне завдання. Розробіть внутрішній регламент для економічної служби бізнес-структури. Вкажіть основні положення, які повинні бути включені в цей документ для забезпечення економічного порядку.

Завдання 4. Кейс. В бізнес-структурі почали з'являтися ознаки фінансових порушень: надмірні витрати на неефективні проєкти, порушення термінів фінансових звітів тощо. Які внутрішні та зовнішні інструменти ви застосуєте для наведення економічного порядку у даній ситуації?

Завдання 5. Сформуйте перелік українських законів і нормативно-правових актів, які визначають умови господарювання сучасної бізнес-структури.

Завдання 6. Сформуйте систему основних норм ділової етики в бізнес-відносинах. Наведіть приклади реальних компаній, які демонструють високий рівень етичного управління, та приклади порушень таких норм.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Що таке економічний порядок у бізнес-структурі і які його основні складові?
2. Які зовнішні інструменти можуть бути використані для наведення економічного порядку в бізнес-структурі?
3. Які внутрішні інструменти забезпечують ефективність економічного порядку у бізнес-структурі?
4. Яку роль відіграють регламентація та стандартизація у підтримці економічного порядку в бізнес-структурі?
5. Як ділова етика впливає на підтримку економічного порядку в бізнес-структурі?
6. Які функції виконує економічна служба в бізнес-структурі для забезпечення економічного порядку?
7. Як етика економічного управління взаємодіє з корпоративною культурою бізнес-структури?
8. Які основні принципи регламентації діяльності економічних служб в бізнес-структурі?
9. Яким чином внутрішні контролі та аудиторські процедури сприяють підтримці економічного порядку в компанії?
10. Які етичні питання виникають в процесі економічного управління в бізнес-структурах?

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ

1. Сутність економічного порядку в бізнес-структурі: поняття та значення для ефективного управління.
2. Зовнішні та внутрішні інструменти наведення економічного порядку в бізнес-структурі.
3. Роль ділової етики в забезпеченні економічного порядку в бізнес-структурі.
4. Регламентація діяльності економічних служб у бізнес-структурі.
5. Етичні аспекти економічного управління в бізнес-структурі.
6. Формування та підтримка економічного порядку у міжнародних бізнес-структурах.
7. Інструменти регулювання фінансової діяльності бізнес-структур.
8. Економічний порядок як фактор стабільності та розвитку бізнес-структур.
9. Міжнародні стандарти економічного порядку в бізнес-структурах.
10. Етика економічного управління у бізнес-структурі: її роль у формуванні корпоративної культури.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Економіка підприємства: навч. посіб./заг. ред. О. М. Бандурки. Харків: ХНУВС, 2017. 192 с.
2. Економіка підприємства: підручник : у 3 ч. Ч. 3 / А.А. Мазаракі, Н.М. Гуляєва, І. В. Стояненко та ін. ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. 356 с.
3. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
4. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. Л.Г. Ліпич. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. URL: https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-12/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0_%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%281%29.pdf
5. Економічне управління підприємством: навч. посіб. Н.М. Євдокимова, Л.П. Батенко, В.А. Верба та ін.; за заг. ред. Н.М. Євдокимової. Київ: КНЕУ, 2011. 327 с.

ТЕМА 17.

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТА КОНКУРЕНТНІ ПЕРЕВАГИ БІЗНЕС-СТРУКТУРИ

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Сутність та фактори, що впливають на конкурентоспроможність.
2. Визначення рівня конкурентоспроможності.
3. Сутність та типи конкурентних переваг.
4. Формування та збереження конкурентних переваг на різних етапах життєвого циклу бізнес-структури.
5. Інструменти для оцінки та підвищення рівня конкурентоспроможності бізнес-структури.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ДО ТЕМИ

Конкурентоспроможність, фактори конкурентоспроможності, рівень конкурентоспроможності, конкурентні переваги, типи конкурентних переваг, життєвий цикл бізнес-структури, формування конкурентних переваг, оцінка рівня конкурентоспроможності.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1. Оберіть одну з відомих компаній (обирається здобувачем самостійно).

1. Визначте, які конкурентні переваги вона використовує на ринку.
2. Які з конкурентних переваг є ключовими для цієї компанії?
3. Як компанія забезпечує сталість своїх конкурентних переваг?
4. Використовуючи SWOT-аналіз, оцініть конкурентоспроможність компанії або галузі.
4. Опишіть, як інновації (нові технології, продукти, бізнес-моделі тощо) допомогли компанії підвищити її конкурентоспроможність.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Що таке конкурентоспроможність бізнесу? Як її можна виміряти?
2. Які основні фактори впливають на конкурентоспроможність бізнес-структури?
3. У чому полягає різниця між конкурентоспроможністю та конкурентними перевагами?
4. Які методи оцінки конкурентоспроможності застосовуються в бізнесі?
5. Які існують основні типи конкурентних переваг, і як вони можуть бути використані бізнесом?
6. Як зміни в ринковому середовищі впливають на конкурентоспроможність підприємства?
7. Як бренд може стати конкурентною перевагою для компанії?
8. Як метод SWOT-аналізу допомагає в оцінці конкурентоспроможності підприємства?
9. Яким чином інновації можуть стати ключовим фактором у досягненні

конкурентних переваг?

10. Які ризики можуть виникнути при реалізації стратегії для підвищення конкурентоспроможності?

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ

1. Методи оцінки конкурентоспроможності бізнесу.
2. Вплив інновацій на конкурентоспроможність бізнесу.
3. Стратегії диференціації як інструмент досягнення конкурентних переваг.
4. Взаємозв'язок між конкурентоспроможністю та ефективністю бізнес-стратегії.
5. Конкурентні переваги як фактор стабільності бізнесу в умовах економічних криз.
6. Використання SWOT-аналізу для оцінки конкурентоспроможності підприємства.
7. Ресурси і можливості компанії як основа конкурентних переваг.
8. Роль бренду в формуванні конкурентних переваг бізнес-структури.
9. Ризики і виклики при реалізації стратегії підвищення конкурентоспроможності.
10. Роль маркетингових стратегій у досягненні конкурентоспроможності компанії.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1. Розробка стратегії конкурентоспроможності

Уявіть, що ви є менеджером невеликої компанії в конкурентному ринку. Розробіть стратегію для підвищення конкурентоспроможності цієї компанії.

Які конкурентні переваги ви будете використовувати, і як їх досягнете?

Визначте, який тип стратегії ви будете використовувати: диференціація, лідерство за витратами чи фокусування.

Завдання 2. Роль бренду в конкурентних перевагах

Поясніть, яку роль відіграє бренд у формуванні конкурентних переваг для компанії. Використовуючи приклади успішних брендів, продемонструйте, як бренд може стати основною конкурентною перевагою.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Андросова Т.В., Чернишова Л.О. Управління міжнародною конкурентоспроможністю: навч. посібник у структурно-логічних схемах. Харків : ХДУХТ, 2019. 202 с.
2. Конкурентоспроможність підприємства: навчальний посібник / І.А. Дмитрієв, І.М. Кирчата, О.М. Шершенюк. Харків: ФОП Бровін О.В., 2020. 340 с.
3. Леськів Г.З., Франчук В.І., Левків Г.Я., Гобела В.В. Управління конкурентоспроможністю підприємства: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 220 с.
4. Лупак Р.Л., Васильців Т.Г. Конкурентоспроможність підприємства:

навч. посібник. Львів: Видавництво ЛКА, 2016. 484 с.

5. Michael E. Porter. Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance. New York : Free Press; London : Collier Macmillan, 1985. 592 p.

6. Porter M. E. Competitive strategy; techniques for analyzing industries and competitors. New York : Free Press, 1980. 397 p.

ТЕМА 18.

ОЦІНЮВАННЯ ВАРТОСТІ БІЗНЕСУ СТРУКТУРИ

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Значення оцінки вартості бізнес-структури в умовах сучасної економіки.
2. Основні підходи до оцінки вартості бізнесу.
3. Методи оцінки вартості бізнесу.
4. Фактори, що впливають на оцінку вартості бізнесу.
5. Ризики та труднощі оцінки вартості бізнесу.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ДО ТЕМИ

Оцінювання вартості, підходи до оцінки вартості, методи оцінки вартості, фактори оцінки вартості, ризики оцінки вартості, доходний підхід, порівняльний підхід, вартісний підхід, фінансовий аналіз.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1. Аналіз методів оцінки вартості бізнесу.

Оцініть переваги та недоліки основних методів оцінки вартості бізнесу: метод дисконтування грошових потоків (DCF), метод множників, метод чистих активів.

Розробіть приклади ситуацій, в яких кожен з цих методів буде найбільш ефективним.

Завдання 2. Аналіз впливу макроекономічних факторів на оцінку бізнесу.

Оцініть, як зміни в макроекономічному середовищі (рецесія, інфляція, зміни в законодавстві тощо) можуть вплинути на вартість бізнесу.

Наведіть приклади конкретних галузей, де такі фактори можуть мати особливий вплив.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Що таке оцінка вартості бізнес-структури і які основні цілі оцінки бізнесу?
2. Які основні підходи до оцінки вартості бізнесу існують? Назвіть їх і коротко опишіть.
3. Які ризики можуть виникнути під час оцінки вартості бізнесу? Як їх можна мінімізувати?
4. Як зміни в макроекономічному середовищі можуть вплинути на оцінку вартості бізнесу?
5. Як злиття і поглинання можуть вплинути на вартість бізнесу? Які фактори потрібно враховувати при оцінці компанії в цих процесах?
6. Як за допомогою методу дисконтованих грошових потоків можна оцінити вартість бізнесу, що має стабільні доходи?
7. Які переваги і недоліки існують у кожному з методів оцінки вартості бізнесу?

8. Як фактори, такі як репутація компанії, її бренди, інноваційність, можуть впливати на оцінку її вартості?
9. Які ключові фінансові показники використовуються для визначення вартості бізнесу за методом множників?
10. Як оцінюються нематеріальні активи бізнес-структури (наприклад, патенти, торгові марки, бренди) під час оцінки її вартості?

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ

1. Роль фінансової звітності в оцінці вартості бізнесу.
2. Вплив макроекономічних факторів на оцінку вартості бізнесу.
3. Особливості оцінки нематеріальних активів при визначенні вартості бізнесу.
4. Аналіз ризиків при оцінці вартості бізнесу: які фактори слід враховувати для зниження похибок в оцінках?
5. Розрахунок вартості бізнесу на основі прогнозованих грошових потоків: практичний підхід.
6. Оцінка вартості бізнесу через порівняння з іншими компаніями на ринку: переваги та обмеження методу множників.
7. Етичні аспекти та їх вплив на оцінку вартості бізнесу.
8. Розробка стратегії оцінки бізнесу для інвесторів.
9. Вплив юридичних факторів на оцінку вартості бізнесу: ліцензії, права інтелектуальної власності та інші аспекти.
10. Технологічні інновації та їх роль у підвищенні вартості бізнесу.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1. На підставі вихідних даних, наведених у таблиці, необхідно визначити вартість бізнесу. Замовником оцінки є потенційний інвестор.

У процесі виконання завдання необхідно:

- 1) визначити вартість бізнесу за допомогою:
 - дохідного підходу (метод дисконтованих грошових потоків і метод капіталізації прибутку);
 - порівняльного підходу (метод компаній аналогів);
 - витратного підходу;
- 2) обрати найбільш доцільний для заданих умов метод оцінки;
- 3) обґрунтувати підсумкове значення вартості бізнесу;
- 4) підготувати короткий звіт про оцінку для замовника.

Таблиця 18.1

Дані для оцінки вартості бізнесу

Найменування показника	Значення
Грошовий потік, тис. грн.	
1 рік	170
2 рік	180
3 рік	190
4 рік	195
Ставка дисконту, %	20
Чистий операційний дохід, тис. грн	165
Ставка капіталізації	0,37
Чистий операційний дохід об'єктів – аналогів, тис. грн.	
А	150
Б	160
В	170
Ціна об'єктів-аналогів, тис. грн	
А	450
Б	470
В	480
Відмінності об'єкта, який оцінюється від об'єкта А, %	
умови фінансування	+ 10
умови продажу	+ 7
ринкові умови	- 15
місце розташування	- 16
фізичні характеристики	+ 9
Частка вартості землі в оцінній вартості будинку, %	10
Знос будинку, %	15
Вартість заміщення будинку, тис. грн.	70
Частка вартості землі і будинку у вартості бізнесу, %	14

Завдання 2. Оцінка бізнесу в умовах злиттів та поглинань (М&А):

Оцініть, як зміна організаційної структури та стратегічні зміни можуть вплинути на вартість бізнес-структури під час процесу злиття чи поглинання. Розгляньте приклади успішних і неуспішних угод та визначте, які фактори призвели до зміни вартості бізнесу в цих випадках.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Економіка підприємства: навч. посіб./заг. ред. О. М. Бандурки. Харків: ХНУВС, 2017. 192 с.
2. Економіка підприємства: підручник: у 3 ч. Ч. 3 / А.А. Мазаракі, Н.М. Гуляєва, І. В. Стояненко та ін ; за заг. ред. А.А. Мазаракі. Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. 356 с.
3. Економіка підприємства: підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор»,

2020. 700 с.

4. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. Л.Г. Ліпич. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. URL: https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-12/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0_%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%281%29.pdf

5. Економічне управління підприємством: навч. посіб. Н.М. Євдокимова, Л.П. Батенко, В.А. Верба та ін.; за заг. ред. Н. М. Євдокимової. Київ: КНЕУ, 2011. 327 с.

ТЕМА 19.

РОЗВИТОК БІЗНЕС-СТРУКТУРИ

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Сутність розвитку бізнес-структури.
2. Сучасні моделі розвитку бізнес-структури.
3. Трансформація та реструктуризація бізнес-структури.
4. Реінжиніринг бізнес-процесів структури.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ДО ТЕМИ

Розвиток, моделі розвитку, трансформація, реорганізація, реструктуризація, реінжиніринг.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1. Аналіз успішних та неуспішних прикладів реінжинірингу бізнес-процесів в світових компаніях.

Завдання 2. Проведіть дослідження, як бізнес-структури в різних галузях використовують гнучкість організаційних структур для швидкої адаптації до змін на ринку. Проаналізуйте, які методи дозволяють компаніям залишатися конкурентоспроможними в умовах нестабільності.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Що таке розвиток бізнес-структури?
2. Які основні фактори впливають на розвиток бізнес-структури?
3. Які існують сучасні моделі розвитку бізнес-структури? Назвіть та опишіть їх коротко.
4. Чим відрізняються трансформація та реструктуризація бізнес-структури? Які фактори можуть стати причиною цих змін?
5. Які переваги та недоліки має реструктуризація бізнес-структури? Приведіть приклади з реального бізнесу.
6. Що таке реінжиніринг бізнес-процесів і як він пов'язаний з розвитком бізнес-структури?
7. Як трансформація бізнес-структури може вплинути на конкурентоспроможність компанії?
8. Які проблеми можуть виникнути при реінжинірингу бізнес-процесів та як їх можна подолати?
9. Які фактори слід враховувати при виборі моделі розвитку бізнес-структури?
10. Які наслідки для ефективності бізнесу можуть виникнути через недостатньо продуману трансформацію бізнес-структури?

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ

1. Сучасні моделі розвитку бізнес-структури.
2. Трансформація бізнес-структури як інструмент адаптації до змін у зовнішньому середовищі.

3. Реінжиніринг бізнес-процесів.
4. Фактори, що визначають вибір моделі розвитку бізнес-структури.
5. Інновації та технології в розвитку бізнес-структур: як цифрова трансформація впливає на організаційну структуру.
6. Вплив реструктуризації на корпоративну культуру та мотивацію персоналу.
7. Трансформація організаційної структури в умовах злиттів і поглинань.
8. Роль гнучкості та адаптивності в розвитку сучасних бізнес-структур.
9. Реструктуризація бізнес-структури в умовах фінансової кризи.
10. Як стратегічне управління визначає напрямок розвитку бізнес-структури компанії?

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1. Кейс «Реструктуризація бізнес-структури».

Опис ситуації. Бізнес-структура займається виробництвом побутової техніки. За останні кілька років структура переживає значне зростання продажів, але при цьому стикається з низкою проблем, пов'язаних з організацією виробничих і управлінських процесів. Зараз бізнес-структура працює за функціональною структурою, де кожен підрозділ відповідає за конкретну функцію (виробництво, продаж, маркетинг, фінанси тощо). Однак зростання бізнесу вимагає більшої гнучкості та швидкості у прийнятті рішень.

У керівництва виникла ідея провести реструктуризацію організаційної структури з метою підвищення ефективності управління, швидкості реагування на зміни ринку та покращення комунікацій між підрозділами.

Завдання:

Оцінка поточної організаційної структури. Оцініть поточну функціональну структуру компанії. Які її переваги та недоліки на цьому етапі розвитку компанії? Які проблеми виникають у процесі взаємодії між підрозділами? Як ці проблеми впливають на ефективність роботи компанії?

Розробка плану реструктуризації. Запропонуйте нову модель бізнес-структури для компанії Х. Який тип організаційної структури (наприклад, дивізійна, матрична чи інші) ви оберете? Обґрунтуйте свій вибір. Опишіть етапи реструктуризації. Які ключові кроки необхідно зробити для ефективного впровадження змін? Як ви будете управляти змінами в компанії?

Аналіз можливих ризиків і бар'єрів. Які ризики можуть виникнути при реструктуризації бізнес-структури? Як ви плануєте мінімізувати ці ризики? Які потенційні бар'єри можуть виникнути на етапі впровадження змін (наприклад, опір співробітників, проблеми з комунікацією)? Як ви будете їх долати?

Оцінка впливу реструктуризації на корпоративну культуру. Як зміни в організаційній структурі можуть вплинути на корпоративну культуру компанії? Як ви будете підтримувати і розвивати корпоративну культуру під час реструктуризації? Як можна забезпечити залученість співробітників у процес змін та підтримку з їхнього боку?

Оцінка ефективності запропонованої структури. Як ви оцінюватимете ефективність нової організаційної структури після впровадження реструктуризації? Які критерії будуть використовуватися для оцінки результатів змін (наприклад, продуктивність, скорочення витрат, покращення комунікацій)?

Завдання 2. Кейс «Реінжиніринг бізнес-процесів у компанії».

Опис ситуації. Бізнес-структура - виробник електронної техніки продає свої продукти на ринку побутової електроніки. Однак останнім часом структура зіткнулася з низкою проблем, які значно впливають на її конкурентоспроможність. Низька ефективність внутрішніх процесів: затримки в обробці замовлень, збільшення часу виконання виробничих операцій та затримки в доставці продукції кінцевим споживачам. Високі витрати: зростання операційних витрат через неефективне використання ресурсів та занадто складні або дублюючі процеси. Низька клієнтська задоволеність: клієнти скаржаться на низьку якість обслуговування, затримки в поставках і відсутність індивідуального підходу.

Управлінська команда компанії вирішила провести реінжиніринг бізнес-процесів, щоб досягти значного підвищення ефективності та покращення обслуговування клієнтів. Основними цілями є:

- зменшення часу виконання ключових бізнес-процесів;
- оптимізація витрат на виробництво та доставку продукції;
- покращення взаємодії з клієнтами та підвищення їх задоволеності.

Завдання:

Аналіз поточного стану бізнес-процесів: визначте ключові процеси компанії, що потребують реінжинірингу (наприклад, виробництво, обробка замовлень, логістика, взаємодія з клієнтами). Оцініть, які з цих процесів мають найбільший негативний вплив на загальну ефективність компанії та на рівень задоволеності клієнтів.

Розробка пропозицій для реінжинірингу бізнес-процесів: для кожного з вибраних процесів розробіть конкретні заходи по реінжинірингу. Як ви оптимізуєте ці процеси? Які нові технології або методи ви запропонуєте для підвищення ефективності (наприклад, автоматизація, використання CRM-системи, зміна структури роботи співробітників)? Опишіть, як ці зміни допоможуть зменшити витрати та покращити час виконання операцій.

Розробка плану впровадження реінжинірингу: створіть покроковий план реалізації реінжинірингу для кожного з вибраних процесів. Які етапи і ресурси потрібні для успішного впровадження змін? Які терміни ви передбачаєте для кожного етапу? Як забезпечити безперервність бізнесу під час переходу на нові процеси?

Оцінка ризиків і управління змінами: які ризики можуть виникнути при впровадженні реінжинірингу бізнес-процесів? Як ці ризики впливають на бізнес?

Розробіть стратегію управління змінами: як мінімізувати опір співробітників і забезпечити їх залучення до процесу змін? Які методи комунікації використовуватимете для пояснення змін?

Оцінка результатів і ефективності змін: які ключові показники (КРІ) будуть використовуватися для оцінки ефективності реінжинірингу (наприклад, час виконання замовлення, витрати на виробництво, рівень задоволеності клієнтів)? Як ви оціните успішність змін через 3, 6 і 12 місяців після їх впровадження? Які коригувальні дії ви запропонуєте, якщо результати не відповідають очікуванням?

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Економіка підприємства: навч. посіб./заг. ред. О. М. Бандурки. Харків: ХНУВС, 2017. 192 с.
2. Економіка підприємства: підручник: у 3 ч. Ч. 3 / А.А. Мазаракі, Н.М. Гуляєва, І.В. Стояненко та ін.; за заг. ред. А.А. Мазаракі. Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. 356 с.
3. Економіка підприємства: підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
4. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. Л. Г. Ліпич. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. URL: https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-12/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0_%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%281%29.pdf
5. Економічне управління підприємством: навч. посіб. Н.М. Євдокимова, Л.П. Батенко, В.А. Верба та ін.; за заг. ред. Н. М. Євдокимової. Київ: КНЕУ, 2011. 327 с.

ТЕМА 20.

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА БІЗНЕС-СТРУКТУРИ

ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Сутність економічної безпеки бізнес-структури.
2. Система забезпечення економічної безпеки бізнес-структури.
3. Оцінка рівня економічної безпеки бізнес-структури.
4. Антикризове управління бізнес-структурою.
5. Санація, банкрутство та ліквідація бізнес-структури.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ДО ТЕМИ

Економічна безпека, система забезпечення безпеки, оцінка рівня безпеки, антикризове управління, санація, банкрутство, ліквідація бізнес-структури, фінансові ризики, економічні ризики, захисні механізми, управління ризиками, контроль безпеки, стратегічне планування.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Завдання 1. Класифікуйте внутрішні та зовнішні фактори, що можуть загрожувати економічній безпеці бізнес-структури (наприклад, зміни в законодавстві, макроекономічні ризики, конкуренція, інформаційні загрози тощо). Для кожного фактору оцініть ступінь ризику та можливі наслідки для бізнесу. Розробіть рекомендації для зменшення впливу кожного з факторів на економічну безпеку.

Завдання 2. Ознайомтеся з процесами санації та банкрутства, оцініть їхні наслідки для економічної безпеки бізнесу. Оберіть кілька прикладів компаній, які пережили процеси санації, банкрутства або ліквідації. Проведіть аналіз причин банкрутства чи санації компаній, а також того, які управлінські та економічні помилки були допущені. Оцініть, які заходи могли б бути вжиті для запобігання кризовим ситуаціям. Підготуйте висновки щодо важливості правильного управління економічною безпекою для уникнення банкрутства.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Що таке економічна безпека бізнес-структури і які основні її компоненти?
2. Які основні загрози економічній безпеці бізнесу можуть виникати на внутрішньому та зовнішньому рівнях?
3. Як оцінити рівень економічної безпеки бізнес-структури? Які методи та інструменти використовуються для цього?
4. Яку роль відіграє антикризове управління в забезпеченні економічної безпеки компанії?
5. Що таке санація та банкрутство бізнес-структури і які правові та економічні аспекти цих процесів необхідно враховувати при забезпеченні економічної безпеки?
6. Які основні функції системи забезпечення економічної безпеки в бізнес-структурі?

7. Як глобалізація економіки впливає на економічну безпеку бізнесу? Які стратегії можуть бути застосовані для зниження ризиків в умовах глобальних змін?

8. Які інструменти можуть бути використані для мінімізації ризиків економічної безпеки компанії, пов'язаних із фінансовими, юридичними чи інформаційними аспектами?

9. Як кризові ситуації можуть впливати на економічну безпеку бізнесу і які стратегії антикризового управління можуть бути ефективними?

10. Які кроки повинна вжити бізнес-структура для забезпечення своєї економічної безпеки в умовах ринкових коливань та фінансових криз?

ТЕМИ ПРЕЗЕНТАЦІЙ ТА ПОВІДОМЛЕНЬ

1. Основні компоненти економічної безпеки бізнес-структури.
2. Механізми забезпечення економічної безпеки бізнес-структури в умовах глобалізації.
3. Оцінка рівня економічної безпеки бізнес-структури: методи та інструменти.
4. Антикризове управління бізнес-структурою: принципи та практичні підходи.
5. Роль інформаційної безпеки в системі економічної безпеки бізнес-структури.
6. Управління ризиками як складова економічної безпеки бізнес-структури.
7. Вплив економічної безпеки на стратегічне управління бізнес-структурою.
8. Оцінка фінансової стійкості як складова частина економічної безпеки бізнесу.
9. Роль лідерства в забезпеченні економічної безпеки бізнес-структури.
10. Вплив внутрішнього аудиту на забезпечення економічної безпеки бізнес-структури.

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1. Кейс «Оцінка та покращення рівня економічної безпеки компанії «ТехноЕксперт». Компанія «ТехноЕксперт» займається розробкою та впровадженням інноваційних програмних рішень для бізнесу. Протягом останніх трьох років компанія продовжує зростати, але в останній рік зіштовхнулася з певними проблемами, які можуть загрожувати її економічній безпеці.

Опис ситуації:

Компанія «ТехноЕксперт» успішно працює на ринку розробки програмного забезпечення та надає послуги для підприємств. Однак протягом останнього року компанія зіткнулася з низкою проблем, що можуть поставити під загрозу її економічну безпеку:

Фінансова нестабільність - за результатами останнього кварталу компанія зафіксувала значне скорочення грошових потоків через затримки оплат від деяких ключових клієнтів.

Внутрішні конфлікти - погіршення морального клімату всередині компанії через часті зміни в управлінській команді, що сприяло зниженню продуктивності працівників.

Ризики на ринку - збільшення конкуренції в основному сегменті ринку, а також активне проникнення нових технологічних компаній, які пропонують подібні послуги за зниженими цінами.

Інформаційна безпека нещодавно компанія стала жертвою кібернападу, в результаті якого були витік даних клієнтів, що негативно вплинуло на її репутацію.

База вихідних даних для оцінки рівня економічної безпеки компанії «ТехноЕксперт» представлена у таблиці.

Таблиця 20.1

Дані для оцінки рівня економічної безпеки бізнес-структури

Група даних	Показник	Значення
1. Фінансові показники	Прибуток за останній рік	5 000 000 грн
	Валовий прибуток	8 500 000 грн
	Чистий прибуток	1 200 000 грн
	Доходи від основної діяльності	25 000 000 грн
	Загальна сума боргів	3 500 000 грн
	Кредити та позики (кратко-строкові та довгострокові)	2 000 000 грн
	Чисті активи	10 000 000 грн
	Власний капітал	6 000 000 грн
	Загальна ліквідність	1,5
	Коефіцієнт поточної ліквідності	1,8
	Рентабельність продажів	12%
	Коефіцієнт фінансової стійкості	0,3
2. Зовнішні фактори	Основні конкуренти на ринку	3 великі компанії, конкуренція за ціною та інноваціями
	Ситуація на ринку праці	Низька кваліфікація працівників, конкуренція за таланти
	Макроекономічна ситуація	Економічна нестабільність, зростання інфляції на 6% за рік
	Зміни в законодавстві	Нові вимоги щодо захисту персональних даних
	Торгівельні бар'єри на ринку	Зростання тарифів на імпортоване обладнання
3. Внутрішні фактори	Стан корпоративної культури	Високий рівень стресу через зміни в управлінському складі
	Інноваційна діяльність	3 нові продукти, незначний комерційний успіх
	Кадровий склад	Збільшення плинності кадрів — 15% за рік
	Інформаційна безпека	Інцидент з витоком даних клієнтів
	Управлінська стабільність	Часті зміни в керівництві, зниження ефективності

4. Антикризове управління	Реалізація антикризових заходів	Збільшення рекламних кампаній, програма лояльності, переорієнтація на нові ринки
		Прискорене скорочення витрат на адміністративні потреби
5. Ризики	Фінансові ризики	Високий рівень заборгованості (10% від доходу), зростання витрат на кредити
	Операційні ризики	Погіршення процесів виробничого контролю
	Юридичні ризики	Потреба в адаптації до нових вимог законодавства в сфері захисту даних
	Ризики репутації	Інцидент з витоком даних клієнтів
6. Інші фактори	Інвестиційна активність	Вкладення в інновації складають 5% від доходу
	Використання нових технологій	Інвестиції в модернізацію програмного забезпечення — 2 млн грн

Завдання:

Оцінка рівня економічної безпеки. Використовуючи надані фінансові показники компанії, оцініть рівень економічної безпеки. Визначте головні внутрішні та зовнішні загрози економічній безпеці компанії.

Стратегії управління економічною безпекою. Розробіть стратегію для покращення економічної безпеки компанії, враховуючи основні загрози. Зокрема, запропонуйте стратегії для: поліпшення фінансового стану (заходи щодо підвищення ліквідності та скорочення заборгованості клієнтів), підвищення рівня корпоративної культури та управлінської стабільності (стратегії для запобігання внутрішнім конфліктам), мінімізації ризиків, пов'язаних з конкуренцією (покращення позиції на ринку), підвищення рівня інформаційної безпеки (заходи для захисту даних клієнтів та відновлення репутації).

Оцінка результатів реалізації стратегії. Розробіть план впровадження запропонованих стратегій для підвищення рівня економічної безпеки. Визначте, які показники будуть використані для моніторингу ефективності впроваджених заходів. Оцініть можливі труднощі при реалізації стратегії та запропонуйте способи їх подолання.

Ідентифікуйте основні фінансові та нефінансові ризики, які можуть виникнути при реалізації стратегії покращення економічної безпеки. Складіть план управління цими ризиками, використовуючи інструменти ризик-менеджменту.

Результат: Напишіть звіт або підготуйте презентацію з вашими аналізами та пропозиціями. Звіт має включати оцінку рівня економічної безпеки компанії на основі фінансових та нефінансових аспектів, розроблену стратегію покращення економічної безпеки, план впровадження цієї стратегії, пропозиції щодо моніторингу ефективності стратегії та управління ризиками.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Вівчар О. І. Безпека бізнесу: навчальний посібник. Тернопіль: ФО-П Шпак В.Б., 2019. 277 с.
2. Економічна безпека та фінансові розслідування: концепти, прагматика, інструментарій забезпечення : колективна монографія. / За заг.ред. д.е.н., доц. Вівчар О. І. Тернопіль: Економічна думка, 2019. 395 с.
4. Економіка підприємства: підручник: у 3 ч. Ч. 3 / А.А. Мазаракі, Н.М. Гуляєва, І.В. Стояненко та ін.; за заг. ред. А.А. Мазаракі. Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. 356 с.
5. Кібик О.М., Котлубай В.О., Хаймінова Ю.В., Редіна Є.В., Примаченко І.Ф. Економічна безпека: навч. посібник. Одеса: Фенікс, 2018. 85 с.
6. Harkava V., Kibik O., Tytok V., Klim N., Cervinskaya L., Voit S. Economic security of the country for stable development. AD ALTA: Journal of Interdisciplinary research. 2021. 11/02-XXII. P. 138-142. <http://www.magnanimitas.cz/11-02-xxii>.
7. Kibik, O., Kotlubai V., Slobodianiuk M., Kornuta L., Kornilova O., Prymachenko I. Management of Changes in the Process of Safe Development of Economic Agents. Economic Affairs. 2022. Vol. 67. No. 04s, P. 803-813. URL: <http://ndpublisher.in/admin/issues/EAv67n4sn.pdf>.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Передбачено виконання здобувачами двох індивідуальних завдань.

Індивідуальним завданням у 4 семестрі є курсова робота.

Курсова робота передбачає дослідження сфери прийняття управлінських рішень щодо формування фінансово-економічних результатів бізнес-структури.

Курсова робота дозволяє студенту розвивати навички критичного мислення та аналітичного підходу до оцінки управлінських і економічних процесів в бізнес-структурах, що є важливим для майбутньої професійної діяльності.

При написанні курсової роботи важливо працювати з конкретними економічними показниками, використовувати статистику, фінансові звіти і інші аналітичні дані, щоб підтвердити свої теоретичні висновки та рекомендації.

Курсова робота повинна мати чітку структуру, яка включає вступ, теоретичну частину, аналіз та практичні рекомендації, висновки і список використаних джерел. Обсяг роботи становить 20-30 сторінок. Структура курсової роботи на тему «**Управлінські рішення як інструмент підвищення ефективності фінансово-економічної діяльності бізнес-структури**» є такою:

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ БІЗНЕС-СТРУКТУРИ

1.1. Загальна характеристика умов функціонування бізнес-структури, обраної для дослідження

1.2. Особливості прийняття управлінських рішень в сфері формування фінансово-економічних результатів діяльності бізнес-структури, обраної для дослідження

РОЗДІЛ 2. УПРАВЛІНСЬКИЙ АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ФУНКЦІОНУВАННЯ БІЗНЕС-СТРУКТУРИ

2.1. Аналіз звіту про фінансові результати бізнес-структури, обраної для дослідження

2.2. Оцінка балансу бізнес-структури, обраної для дослідження

2.3. Визначення проблемних зон у фінансово-економічній діяльності бізнес-структури, обраної для дослідження

РОЗДІЛ 3. ОБГРУНТУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОГО РІШЕННЯ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БІЗНЕС-СТРУКТУРИ, ОБРАНОЇ ДЛЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

3.1. Ідентифікація основних сфер діяльності, де необхідно прийняти управлінські рішення для покращення результатів фінансово-економічної діяльності бізнес-структури, обраної для дослідження

3.2. Оцінка ефективності впровадження запропонованого рішення (рішень)

ВИСНОВКИ

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ (баланс обраної бізнес-структури, звіт про фінансові результати, інші додаткові матеріали, що підтверджують виконання аналізу).

У вступі роботи обґрунтовується актуальність теми, формулюються мета та завдання курсової роботи, об'єкт і предмет дослідження, визначаються методи дослідження, структура курсової роботи.

У першому розділі має бути представлено комплексний аналіз умов функціонування бізнес-структури, а також процесів прийняття управлінських рішень, що визначають фінансово-економічні результати діяльності.

У підрозділі 1.1 «Загальна характеристика умов функціонування бізнес-структури, обраної для дослідження» необхідно описати основні аспекти функціонування бізнес-структури, яку ви досліджуєте:

- визначити тип бізнес-структури (компанія, підприємство, корпорація, малий чи середній бізнес тощо);
- охарактеризувати галузь, в якій функціонує структура, зокрема торгівля, виробництво, надання послуг чи інші напрямки діяльності;
- розглянути основні тенденції та фактори, що впливають на розвиток цієї галузі, а також ринкову ситуацію: конкурентне середовище, економічну ситуацію в країні та регіоні, законодавчі та нормативні вимоги, які можуть впливати на бізнес;
- описати внутрішні умови діяльності бізнес-структури, зокрема її стратегічні цілі, організаційну структуру, рівень інвестиційної привабливості, технічне оснащення, кадрові ресурси тощо.

У підрозділі 1.2 «Особливості прийняття управлінських рішень в сфері формування фінансово-економічних результатів діяльності бізнес-структури, обраної для дослідження» слід зосередитися на процесі прийняття управлінських рішень, що стосуються фінансово-економічних аспектів діяльності бізнес-структури.

Необхідно:

- описати систему фінансових показників, що використовуються для прийняття управлінських рішень;
- оцінити ризики та можливості на основі аналізу фінансової інформації, наприклад, з урахуванням змін на ринку, коливань валютних курсів, змін у законодавстві;
- описати процес прийняття рішень, що включає етапи від збору інформації до формулювання стратегії, зокрема використання фінансових моделей, прогнозування та аналізу чутливості;
- визначити методи планування та прогнозування, які використовуються для розробки фінансових стратегій, бюджетування та фінансового прогнозування в бізнес-структурі;
- розглянути роль топ-менеджменту, фінансових менеджерів та інших керівників у цьому процесі;
- розглянути особливості прийняття рішень щодо інвестицій, фінансування та управління витратами, оскільки вони безпосередньо

впливають на максимізацію прибутковості та ефективність діяльності бізнес-структури.

Розділ 2 охоплює всебічний аналіз фінансово-економічних результатів діяльності бізнес-структури через оцінку фінансових звітів, балансу та виявлення проблемних зон для покращення ефективності управління фінансами.

У підрозділі 2.1 «Аналіз звіту про фінансові результати бізнес-структури, обраної для дослідження» необхідно провести детальний аналіз звіту про фінансові результати підприємства за певний період:

- оцінити структуру фінансових результатів, розглянувши основні статті доходів і витрат, їх динаміку та взаємозв'язок;
- порівняти показники за кілька періодів, щоб зрозуміти тенденції в прибутковості, витратах та інших важливих аспектах діяльності компанії;
- виконати аналіз чистого прибутку або збитку підприємства, що дозволяє оцінити кінцевий фінансовий результат та визначити причини його зміни порівняно з попередніми періодами;
- визначити рентабельність бізнесу, розрахувавши основні коефіцієнти рентабельності, такі як рентабельність продажів, активів та власного капіталу, і порівняти їх з галузевими стандартами або показниками конкурентів;
- провести аналіз доходів та витрат підприємства, щоб визначити, які саме джерела доходів є основними, а також оцінити витрати, що мають найбільший вплив на фінансові результати.

У підрозділі 2.2 «Оцінка балансу бізнес-структури, обраної для дослідження» слід провести оцінку фінансового стану підприємства на основі її балансу:

- здійснити аналіз активів і пасивів бізнес-структури, розглянувши структуру активів (короткострокові та довгострокові активи, нематеріальні активи, основні засоби, оборотні кошти) та пасивів (позики, власний капітал, зобов'язання тощо);
- розрахувати коефіцієнти ліквідності (поточна ліквідність, швидка ліквідність, абсолютна ліквідність) і платоспроможності, що дозволить визначити здатність компанії своєчасно виконувати свої фінансові зобов'язання;
- оцінити структуру капіталу, зокрема співвідношення власного і позикового капіталу, і проаналізувати рівень фінансової залежності від зовнішніх джерел фінансування. Порівняння балансу за кілька періодів дозволить визначити тенденції змін у структурі активів і пасивів, що дозволить зрозуміти, чи є позитивна або негативна динаміка в розвитку підприємства;
- визначення ефективності використання активів, для чого слід розрахувати коефіцієнти оборотності активів, щоб оцінити, наскільки ефективно компанія використовує свої активи для генерування доходу.

Після проведеного аналізу необхідно зробити висновки про фінансовий стан підприємства.

У підрозділі 2.3 «Визначення проблемних зон у фінансово-економічній діяльності бізнес-структури, обраної для дослідження» слід зосередитися на

виявленні та аналізі проблемних зон у фінансово-економічній діяльності компанії:

- оцінити фінансові ризики, зокрема ризик неплатоспроможності, ризик ліквідності та ризик зростання боргового навантаження, на основі аналізу фінансових результатів і балансу підприємства;

- якщо компанія має низьку рентабельність, необхідно виявити причини цього, з'ясувавши, чи є це наслідком високих витрат, слабкої цінової політики чи проблем із маркетингом та продажами;

- визначення слабких місць у структурі капіталу тощо.

Розділ 3 охоплює визначення ключових сфер для покращення та оцінку результатів від впровадження управлінських рішень для підвищення ефективності фінансово-економічної діяльності бізнес-структури.

У підрозділі 3.1 потрібно визначити, в яких сферах діяльності компанії необхідно ухвалити управлінські рішення для підвищення ефективності. Слід вибрати пріоритетні напрямки для покращення, що найбільше впливають на стабільність і прибутковість компанії. Важливо також зв'язати ці управлінські рішення з загальною стратегією підприємства, щоб вони сприяли досягненню стратегічних цілей.

У підрозділі 3.2 необхідно оцінити, як запропоновані управлінські рішення можуть покращити результати діяльності підприємства. Для цього потрібно розробити критерії оцінки, що включають фінансові показники (рентабельність, ліквідність, зменшення витрат тощо) і нефінансові (покращення процесів управління, продуктивності праці, задоволеність клієнтів тощо). Провести моделювання можливих результатів впровадження рішень, зокрема прогнозуючи зміни в таких сферах, як витрати, обсяги продажів, управління запасами тощо.

Необхідно оцінити ризики впровадження цих рішень, визначивши можливі фінансові та операційні проблеми, які можуть виникнути, а також розрахувати витрати на реалізацію змін. Крім того, варто розробити план моніторингу та коригування, що дозволить відстежувати хід виконання рішень і вчасно коригувати стратегію за потреби. Важливим є прогнозування довгострокових ефектів від впровадження змін, таких як зростання ринкової частки, покращення фінансової стабільності та конкурентоспроможності.

У висновках до курсової роботи повинні бути підсумовані основні результати дослідження, а також узагальнені відповіді на поставлені завдання. Зокрема, в висновках слід підсумувати основні результати, коротко виклавши основні висновки, отримані в процесі виконання роботи, зокрема факти, цифри, тенденції, які були виявлені під час дослідження фінансово-економічної діяльності бізнес-структури. Потрібно зробити коротку оцінку того, як запропоновані рішення можуть вплинути на фінансово-економічну діяльність бізнес-структури, наприклад, чи може впровадження змін підвищити рентабельність, поліпшити ліквідність або знизити витрати. Висновки мають бути чіткими, логічними і зрозумілими, без зайвих деталей і повторів, відображаючи сутність роботи і підкреслюючи важливість проведеного дослідження для реальної практики.

У курсовій роботі важливо чітко обґрунтувати свої висновки, опираючись на наукові джерела, дослідження та практичні приклади. Здобувач повинен довести правильність своїх висновків і рекомендацій за допомогою відповідних даних і фактів.

Індивідуальним завданням у 5 семестрі є формування системи бюджетування бізнес-структури (обирається здобувачем самостійно. Рекомендовано обрати структуру, яка досліджувалася під час підготовки курсової роботи).

Завдання включає кілька основних етапів.

1. Аналіз фінансової ситуації бізнес-структури.
 2. Визначення цілей і завдань бюджетування.
 3. Розробка структури бюджету (визначення структури бюджету, основних статей доходів та витрат, формування бюджетів за підрозділами чи напрямками діяльності. Це може включати оперативний бюджет (короткостроковий) та стратегічний бюджет (довгостроковий).
 4. Вибір методів складання бюджету, таких як інкрементне (на основі попереднього періоду) або нульове бюджетування (формування бюджету з нуля).
 5. Планування доходів і витрат.
 6. Розробка механізму моніторингу виконання бюджету, порівнюючи фактичні показники з плановими, виявляючи відхилення і коригуючи бюджет у разі потреби.
 7. Аналіз ефективності виконання бюджету через фінансові показники та висновки щодо його виконання.
 8. Визначення можливих шляхів удосконалення процесу бюджетування для підвищення ефективності фінансового управління структурою.
 9. Підготовка звіту, який містить опис всіх етапів розробки системи бюджетування, методів, обґрунтування вибору підходів та рекомендації.
- Рекомендований обсяг індивідуального завдання 8-10 сторінок.
- Здобувач може в обсязі навчальної програми дисципліни сам запропонувати тему індивідуальної роботи, узгодив її з викладачем.

ТЕСТОВІ ЗАПИТАННЯ

1. Яке визначення бізнес-структури є найбільш вірним?

- а) сукупність людей, які працюють на державному підприємстві для досягнення спільних цілей;
- б) організація, що об'єднує ресурси для виробництва товарів з метою отримання прибутку;
- в) сукупність юридичних осіб, які займаються виробництвом товарів без мети отримання прибутку;
- г) група підприємств, що співпрацюють для забезпечення сталого розвитку країни.

2. Які фактори найбільше впливають на вибір бізнес-структури?

- а) тільки розмір підприємства;
- б) місцезнаходження компанії та кількість робочих місць;
- в) ресурси, доступні для бізнесу, і бажання засновників компанії ризикувати;
- г) рівень державного втручання у ринок та технологічні інновації.

3. Що є основною метою створення бізнес-структур в економіці?

- а) забезпечення безробітних робочими місцями та зниження рівня інфляції;
- б) досягнення ефективного використання ресурсів і максимізація прибутку;
- в) реалізація державних соціальних програм та проектів;
- г) організація діяльності для збереження екологічної рівноваги в країні.

4. Яка характеристика визначає здатність бізнес-структури до адаптації та реагування на зміни на ринку?

- а) рівень фінансової стійкості та ліквідності;
- б) рівень організаційної гнучкості та швидкість прийняття рішень;
- в) система контролю та аудиту;
- г) наявність стратегічного плану розвитку.

5. Яка роль бізнес-структур у розвитку економіки країни?

- а) підвищення рівня безробіття та зниження рівня інфляції;
- б) створення нових робочих місць і підвищення економічної стабільності;
- в) охорона природи та забезпечення соціальної справедливості;
- г) скорочення державних витрат та вирішення суспільних завдань.

6. Що з наведеного є визначенням бізнесу з економічної точки зору?

- а) SWOT-аналіз;
- б) аналіз фінансових показників компанії;
- в) діяльність, спрямована на створення та продаж товарів для отримання прибутку;
- г) маркетингові дослідження.

7. Яка основна роль бізнесу в економіці країни?

- а) підвищення рівня безробіття та зниження рівня інфляції;

б) створення нових робочих місць і підвищення економічної стабільності;

в) охорона природи та забезпечення соціальної справедливості;

г) скорочення державних витрат та вирішення суспільних завдань.

8. Яка з цих відмінностей є основною між поняттями «підприємництво» та «бізнес»?

а) підприємництво зосереджене тільки на виробництві товарів, а бізнес — на наданні послуг;

б) підприємництво спрямоване на створення нових ідей, а бізнес — на їх комерціалізацію;

в) підприємництво завжди здійснюється в межах одного ринку, а бізнес може охоплювати міжнародні ринки;

г) підприємництво і бізнес є синонімами і не мають відмінностей.

9. Які з цих факторів найбільше впливають на успішність підприємництва в різних країнах?

а) політична стабільність, рівень правової захищеності, доступ до фінансування;

б) кількість підприємців в країні, рівень їх ініціативи, підприємницька культура;

в) рівень державних дотацій та сфера державної підтримки бізнесу;

г) наявність та якість ресурсного потенціалу підприємницької діяльності.

10. Яка з цих характеристик є притаманною малому підприємству?

а) має велику кількість працівників і займається міжнародною торгівлею;

б) має обмежену кількість працівників і невеликі масштаби виробництва;

в) не може працювати на внутрішньому ринку;

г) завжди має великі інвестиції.

11. Які з цих етапів є критичними для початку підприємницької діяльності при створенні бізнесу?

а) розробка маркетингової стратегії та наймання співробітників;

б) розробка ідеї, реєстрація бізнесу, пошук фінансування;

в) пошук партнерів для бізнесу та зростання обсягів виробництва;

г) розвиток реклами та створення інтернет-магазину.

12. Що є основним при реєстрації бізнесу, і чому цей етап важливий?

а) реєстрація є обов'язковою для отримання фінансування і визнання бізнесу на міжнародному ринку;

б) реєстрація бізнесу не є обов'язковою, якщо компанія працює не на прибуток;

в) реєстрація бізнесу дозволяє уникнути правових проблем і працювати в межах законодавства;

г) реєстрація бізнесу важлива тільки для великих підприємств.

13. Як фінансування бізнесу та аналіз ринку впливають на розвиток підприємницької діяльності?

- а) фінансування та аналіз ринку важливі лише для малих компаній, які працюють на локальному ринку;
- б) фінансування та аналіз ринку є основними факторами для успішного старту та подальшого розвитку бізнесу;
- в) аналіз ринку важливий лише при виході на нові ринки, а фінансування не є критичним;
- г) фінансування бізнесу не має великого значення для розвитку, якщо є велика кількість партнерів.

14. Як впливає внутрішнє середовище бізнес-структури на ефективність її діяльності?

- а) забезпечує чітке розподілення функцій і завдань серед працівників, покращуючи координацію і взаємодію;
- б) зменшує ризики конкуренції на ринку та підвищує зовнішні прибутки;
- в) забезпечує зниження витрат на маркетинг і рекламу, що не пов'язано з внутрішніми процесами;
- г) сприяє збільшенню зовнішніх економічних загроз, що обмежує ринок збуту.

15. Який з факторів макросередовища найбільше впливає на розвиток бізнес-структури?

- а) зміни в законодавстві та регуляторних вимогах, що визначають умови ведення бізнесу;
- б) модернізація внутрішніх процесів і організаційної структури компанії;
- в) підвищення рівня конкуренції в межах однієї організації;
- г) впровадження нових корпоративних стандартів управління персоналом.

16. Як мікросередовище бізнес-структури впливає на її діяльність?

- а) сприяє стабільному росту компанії завдяки стабільному попиту на продукцію;
- б) визначає внутрішні фінансові показники та рівень заробітної плати;
- в) збільшує зовнішні інвестиції та партнерські угоди;
- г) усуває зовнішні загрози, знижуючи рівень конкуренції.

17. Який з елементів внутрішнього середовища є критично важливим для ефективності бізнес-структури?

- а) управлінська команда, яка визначає стратегію розвитку та коригує поточні операції;
- б) структура корпоративних податків, яка змінюється залежно від економічних умов;
- в) кількість постачальників і їхня фінансова стабільність;
- г) регулювання зовнішньої політики, що безпосередньо не стосується організації.

18. Як зміни в макросередовищі можуть впливати на внутрішню стратегію бізнес-структури?

а) можуть змусити компанію переглянути свою політику ціноутворення та адаптувати стратегію до нових економічних реалій;

б) призводять до зниження рівня інновацій та технологічного оновлення в компанії;

в) мають обмежений вплив, оскільки внутрішнє середовище є більш стабільним;

г) призводять до скорочення кількості робочих місць, що не впливає на стратегію.

19. Яким чином засади управління бізнес-структурою впливають на її ефективність?

а) забезпечують рівномірний розподіл ресурсів і знижують витрати на управління;

б) забезпечують єдину стратегію і напрямок розвитку, що дозволяє досягти довгострокових цілей;

в) знижують рівень ризиків та ведуть до значного зростання прибутку;

г) призводять до необхідності скорочення персоналу для підвищення ефективності.

20. Які принципи управління бізнес-структурою є ключовими для її стабільності?

а) визначення чіткої корпоративної стратегії та координація діяльності всіх підрозділів;

б) впровадження жорсткої ієрархії для забезпечення підпорядкування;

в) збільшення кількості підрозділів для посилення управлінської гнучкості;

г) перехід на децентралізовану структуру управління, що дозволяє знижувати витрати.

21. Яким чином організаційна структура управління бізнес-структурою впливає на її адаптивність до змін?

а) дозволяє швидко реагувати на зміни зовнішнього середовища та внутрішні запити;

б) ускладнює адаптацію до змін, створюючи бюрократичні перешкоди;

в) спрощує процес прийняття рішень та автоматично оптимізує всі бізнес-процеси;

г) немає суттєвого впливу на адаптивність, оскільки важливіше фінансове управління.

22. Яким чином тип організаційної структури бізнес-структури впливає на її ефективність?

а) вибір типу організаційної структури забезпечує зручний розподіл обов'язків і завдань серед працівників;

б) лише вертикальна структура дозволяє досягти високих результатів у процесах управління;

в) гнучка організаційна структура сприяє високій швидкості прийняття рішень і зменшує ймовірність помилок;

г) проста структура організації зменшує потребу в управлінських кадрах, що дозволяє знижувати витрати.

23. Які типи організаційних структур найбільше підходять для сучасних бізнес-структур в умовах швидких змін?

- а) функціональна структура, що дозволяє чітко поділити обов'язки між окремими підрозділами;
- б) дивізійна структура, що дозволяє фокусуватися на конкретних ринках та продуктах;
- в) матрична структура, що поєднує різні напрямки діяльності і дозволяє забезпечити більшу гнучкість;
- г) лінійно-функціональна структура, що забезпечує повну централізацію управлінських рішень.

24. Як ускладнення управління бізнес-структурою у сучасному бізнесі впливає на ефективність організації?

- а) призводить до необхідності зменшення кількості керівних посад;
- б) потребує використання більш гнучких та інноваційних методів управління;
- в) сприяє автоматизації процесів, що дозволяє зменшити витрати на управління;
- г) забезпечує стабільність та знижує потребу в зміні стратегії управління.

25. Які моделі управління бізнес-структурою найкраще підходять для великих корпорацій?

- а) централізована модель, де всі ключові рішення приймаються вищим керівництвом;
- б) децентралізована модель, що дозволяє підрозділам мати більшу автономію в прийнятті рішень;
- в) матрична модель, яка поєднує елементи як централізованого, так і децентралізованого управління;
- г) модель управління на основі строгих лінійних структур і чіткої вертикалі.

26. Що є основним елементом економічного управління сучасною бізнес-структурою?

- а) стратегічне планування та координація всіх підрозділів;
- б) контроль за фінансовими потоками та оптимізація витрат;
- в) підвищення ефективності комунікацій всередині організації;
- г) зменшення кількості управлінських ланок для швидшого прийняття рішень.

27. Які завдання економічного управління бізнес-структурою є найбільш пріоритетними для забезпечення її стабільності?

- а) управління людськими ресурсами та розподіл робочих обов'язків;
- б) визначення фінансової стратегії та управління ресурсами для досягнення максимального прибутку;
- в) контролювання витрат на виробництво та оптимізація виробничих процесів;
- г) зменшення рівня інвестицій у наукові розробки.

28. Яким чином модель економічного управління може вплинути на гнучкість бізнес-структури?

- а) централізоване управління дозволяє швидко приймати рішення та знижує час на виконання завдань;
- б) децентралізоване управління дозволяє збільшити гнучкість, даючи підрозділам більше свободи у прийнятті рішень;
- в) управління через матричну структуру знижує гнучкість та ускладнює процеси адаптації до змін;
- г) модель економічного управління не впливає на гнучкість, оскільки важливіші фінансові показники.

29. Яким чином сутність системи управління бізнес-структурою впливає на її ефективність?

- а) визначає, як управлінські функції виконуються на всіх рівнях організації;
- б) знижує рівень адміністративних витрат, ускладнюючи процеси ухвалення рішень;
- в) сприяє лише автоматизації процесів, не впливаючи на загальну ефективність;
- г) зменшує потребу в інвестиціях у технологічні інновації.

30. Що включає системний підхід до управління бізнес-структурою?

- а) розгляд бізнесу як єдину органічну цілісність з усіма її частинами, які взаємодіють між собою;
- б) постійне коригування цілей управління на основі зовнішніх факторів;
- в) максимізацію прибутку в короткостроковій перспективі;
- г) повну автоматизацію управлінських процесів.

31. Який основний принцип процесного підходу до управління бізнес-структурою?

- а) оптимізація окремих етапів виробничого процесу;
- б) управління організацією через взаємодію всіх процесів, орієнтуючись на кінцевий результат;
- в) повна централізація управлінських функцій для забезпечення ефективності;
- г) зниження контролю за окремими етапами бізнесу.

32. Що є основним елементом класифікації матеріальних ресурсів бізнес-структури?

- а) всі активи, що використовуються для виготовлення продукції та надання послуг;
- б) лише сировина та матеріали, що йдуть на виробництво;
- в) основні засоби, що підлягають амортизації;
- г) нематеріальні активи, такі як патенти та ліцензії.

33. Як класифікуються основні засоби бізнес-структури?

- а) відповідно до тривалості використання та ступеня зносу;
- б) за типом витрат на виробництво;
- в) за видом діяльності та категорією продукції;
- г) за обсягом використання в основному виробництві.

34. Що є основною метою обліку основних засобів бізнес-структури?

- а) забезпечення максимального використання матеріальних ресурсів у виробничому процесі;
- б) правильне визначення вартості використання та амортизації основних засобів;
- в) створення бази для податкових знижок на основні засоби;
- г) визначення найбільш вигідних варіантів для оренди та купівлі основних засобів.

35. Як здійснюється нормування й оцінка запасів бізнес-структури?

- а) за допомогою розрахунку вартості запасів на основі середніх витрат;
- б) шляхом визначення вартості запасів на основі їхньої вартості за останньою покупкою;
- в) оцінка запасів за допомогою амортизації;
- г) відповідно до встановлених стандартів на кожен вид продукції.

36. Що є основним показником ефективності використання оборотних активів?

- а) рівень рентабельності активів;
- б) коефіцієнт оборотності активів та їхній обіг;
- в) рівень амортизації та витрат на збереження активів;
- г) рівень інвестицій в оборотні активи.

37. Що є найбільш важливим для ефективного управління матеріальними ресурсами бізнес-структури?

- а) забезпечення постійного поповнення запасів незалежно від ринкових коливань;
- б) встановлення чіткої системи обліку та оптимізації витрат на матеріали;
- в) максимальне використання матеріальних ресурсів без врахування умов ринку;
- г) скорочення витрат на матеріальні ресурси за рахунок їхнього зберігання.

38. Яку роль нематеріальні ресурси відіграють у сучасному бізнесі?

- а) сприяють підвищенню ефективності виробничих процесів без прямої фінансової вигоди;
- б) забезпечують конкурентні переваги через інтелектуальну власність, бренди та технології;
- в) зменшують витрати на виробництво і логістику товарів;
- г) нематеріальні ресурси не мають суттєвого впливу на бізнес-процеси.

39. Що відноситься до нематеріальних ресурсів?

- а) патенти, авторські права, торгові марки, програмне забезпечення та ноу-хау;
- б) гроші, облігації, акції та інші фінансові інструменти;
- в) основні засоби, нематеріальні активи, а також товарні запаси;
- г) комунікаційні системи та організаційна структура бізнесу.

40. Як здійснюється оцінка нематеріальних ресурсів бізнес-структури?

- а) шляхом встановлення ринкової вартості за допомогою зовнішніх оцінювачів;
- б) за допомогою фінансових показників, таких як рентабельність, для визначення ефективності;
- в) шляхом визначення вартості на основі балансової оцінки або обліку активів;
- г) через аналіз витрат на їхнє створення та обслуговування.

41. Які з наведених методів найбільш ефективні для управління нематеріальними ресурсами?

- а) зберігання та реєстрація патентів і торгових марок без подальшого використання;
- б) активне використання технологій для розробки нових продуктів та послуг;
- в) інвестування в людські ресурси без створення інтелектуальної власності;
- г) відсутність стратегічного планування для розвитку нематеріальних активів.

42. Що є основним завданням при управлінні нематеріальними ресурсами?

- а) забезпечення збереження та використання наявних нематеріальних ресурсів для підвищення конкурентоспроможності;
- б) максимізація використання матеріальних активів на шкоду нематеріальним;
- в) сприяння лише розвитку нових технологій, без врахування інших нематеріальних активів;
- г) зменшення витрат на обслуговування нематеріальних активів без їхнього розвитку.

43. Як здійснюється оцінка персоналу в бізнес-структурі?

- а) через визначення тривалості роботи працівників;
- б) за допомогою оцінки їхньої продуктивності, компетентності, мотивації та виконання цілей компанії;
- в) за допомогою лише фінансових показників, таких як витрати на персонал;
- г) шляхом порівняння середньої заробітної плати з конкурентами.

44. Що є основним показником продуктивності праці в бізнес-структурі?

- а) кількість відпрацьованих годин на одного працівника;
- б) кількість виробленої продукції або наданих послуг на одиницю праці;
- в) рівень витрат на персонал для кожного підрозділу;
- г) відсоток зростання заробітної плати працівників.

45. Яке з наведених завдань є основним у процесі управління кадрами?

- а) набір працівників для виконання специфічних операцій, без урахування розвитку;
- б) забезпечення ефективного використання персоналу, розвитку його потенціалу та мотивації для досягнення стратегічних цілей компанії;
- в) оптимізація витрат на утримання персоналу за рахунок скорочення чисельності;
- г) створення статичної кадрової політики без змін.

46. Який підхід до мотивації праці найбільш ефективний у бізнес-структурі?

- а) встановлення високих заробітних плат для всіх працівників незалежно від результатів;
- б) надання бонусів за виконання конкретних завдань і досягнення цілей, а також розвиток кар'єрних можливостей;
- в) постійне підвищення заробітної плати без урахування ефективності працівників;
- г) застосування лише нематеріальних стимулів для збереження трудового колективу.

47. Які з наведених витрат відносяться до загальних витрат на виробництво продуктів?

- а) витрати на сировину, працю та енергію, необхідні для виготовлення продукції;
- б) витрати на маркетинг та просування товарів на ринку;
- в) витрати на оплату податків та штрафів компанії;
- г) витрати на утримання офісу без прямого відношення до виробництва.

48. Яка з наведених класифікацій витрат є основною у виробництві?

- а) прямі та непрямі витрати;
- б) витрати на рекламу та витрати на утримання основних засобів;
- в) соціальні витрати та адміністративні витрати;
- г) витрати на оплату праці та витрати на енергоносії.

49. Який з методів є основним при управлінні витратами бізнес-структури?

- а) зниження витрат за рахунок збільшення цін на продукцію;
- б) постійний контроль за витратами на кожному етапі виробництва та оптимізація процесів;
- в) збільшення витрат для досягнення конкурентних переваг;
- г) концентрація на максимальних витратах для забезпечення високого рівня якості продукції.

50. Як здійснюється калькулювання витрат виробництва?

- а) за допомогою прямого підрахунку всіх витрат, без урахування факторів ефективності;
- б) через визначення загальних витрат на одиницю продукції, з урахуванням прямого та непрямого розподілу витрат;
- в) через визначення лише витрат на сировину та матеріали;
- г) за допомогою визначення лише постійних витрат.

51. Що є основною характеристикою ціни на продукцію?

- а) це сума витрат на виробництво товару;
- б) це вартість товару, яку споживач готовий заплатити за нього на ринку;
- в) це прибуток, який отримує підприємство від продажу продукції;
- г) це вартість сировини, що використовується в процесі виробництва.

52. Яке з наведених завдань є основним у процесі ціноутворення?

- а) максимізація витрат для забезпечення високої якості продукції;
- б) встановлення ціни, яка дозволяє забезпечити конкурентоспроможність та максимальний прибуток на ринку;
- в) створення стабільних умов для зниження попиту на товар;
- г) встановлення ціни без урахування витрат на виробництво.

53. Що є основними етапами процесу ціноутворення?

- а) дослідження ринку, розробка цінової стратегії та встановлення остаточної ціни товару;
- б) виробництво продукції, визначення ціни на основі попиту та встановлення розміру знижок;
- в) калькулювання витрат, вибір методів ціноутворення та оцінка впливу на споживача;
- г) встановлення ціни, після чого аналізувати її на основі конкурентів.

54. Що є основною функцією прибутку для бізнес-структури?

- а) забезпечення фінансування для досліджень і розвитку;
- б) компенсація витрат на виробництво продукції та забезпечення її конкурентоспроможності;
- в) стабілізація цін на ринку;
- г) отримання безпосереднього доходу для власників бізнесу.

55. Яке з наведених джерел є основним для отримання прибутку бізнес-структури?

- а) доходи від продажу товарів та послуг;
- б) кредити від банків;
- в) інвестиції від державних установ;
- г) зовнішнє фінансування від інвесторів.

56. Що є рентабельністю бізнес-структури?

- а) співвідношення чистого прибутку до витрат на виробництво продукції;
- б) співвідношення обсягу продажу до витрат на сировину та матеріали;
- в) співвідношення прибутку до сумарних витрат на виробництво та реалізацію товарів;
- г) співвідношення доходу від основної діяльності до загальних витрат на продукцію.

57. Що є сутністю фінансових ресурсів бізнес-структури?

- а) це гроші та активи, що використовуються для покриття поточних витрат підприємства;
- б) це сума прибутку, яку бізнес отримує від продажу товарів;
- в) це фінансові засоби, які компанія має для здійснення своєї діяльності та забезпечення розвитку;
- г) це зовнішні інвестиції, що залучаються для фінансування бізнесу.

58. Яке з наведених джерел є основним для формування фінансових ресурсів бізнес-структури?

- а) власний капітал структури та позики від банків;
- б) податкові надходження від держави;
- в) бюджетне фінансування;
- г) державні дотації та гранти.

59. Що є основним при розподілі і використанні фінансових ресурсів бізнес-структури?

- а) спрямування коштів на погашення заборгованості;
- б) ефективне використання ресурсів для розвитку основних та оборотних засобів, а також забезпечення поточних витрат;
- в) підвищення прибутковості через зниження витрат;
- г) зменшення витрат на рекламу та маркетинг.

60. Який з наведених чинників є основним для формування фінансових ресурсів бізнес-структури?

- а) попит на продукцію та послуги;
- б) ефективність фінансового менеджменту та планування;
- в) ставка податків та державні податкові пільги;
- г) рівень конкурентоспроможності на ринку.

61. Що є сутністю бюджетування в бізнес-структурі?

- а) це процес планування та контролю витрат та доходів для досягнення фінансових цілей компанії;
- б) це процес збору податкових коштів для держави;
- в) це метод залучення інвестицій для розвитку бізнесу;
- г) це система управління запасами товарів та послуг.

62. Який тип бюджету є основним для оцінки витрат на виробничі процеси в бізнес-структурі?

- а) операційний бюджет;
- б) бюджет доходів і витрат;
- в) капітальний бюджет;
- г) бюджет грошових потоків.

63. Які функції виконує бюджетування в бізнес-структурі?

- а) визначає план виробничих витрат і надходжень, забезпечує фінансову стабільність підприємства, допомагає оптимізувати ресурси;
- б) лише зменшує податкові виплати;
- в) контролює рівень заробітної плати працівників;
- г) контролює лише витрати на рекламу.

64. Що таке фінансова структура компанії?

- а) система відносин між різними видами витрат і доходів компанії;
- б) сукупність власних і позикових засобів, які використовуються для забезпечення діяльності компанії;
- в) метод управління запасами і матеріальними ресурсами підприємства;
- г) система взаємодії з партнерами для отримання фінансових пільг.

65. Які етапи включає процес формування фінансової структури?

- а) планування доходів, залучення кредитів та оптимізація витрат;

- б) аналіз ринкових умов та визначення конкурентоспроможних цін;
- в) контроль над витратами та формування плану заборгованості;
- г) залучення інвестицій та пошук фінансових джерел.

66. Який документ є основним для регламентування бюджетного процесу в бізнес-структурі?

- а) фінансовий план;
- б) річний баланс підприємства;
- в) внутрішні стандарти і політики бюджетування;
- г) податкові декларації підприємства.

67. Який тип бюджету є найбільш актуальним для забезпечення поточної діяльності бізнес-структури?

- а) операційний бюджет;
- б) інвестиційний бюджет;
- в) капітальний бюджет;
- г) бюджет грошових потоків.

68. Які завдання виконуються в рамках бюджетування в бізнес-структурі?

- а) забезпечення оптимального розподілу фінансових ресурсів та досягнення стратегічних фінансових цілей;
- б) розподіл продукції на внутрішньому ринку;
- в) оптимізація податкових надходжень;
- г) визначення вартості праці.

69. Яка з наведених характеристик є найбільш важливою при розробці фінансової структури бізнесу?

- а) забезпечення рівноваги між власними та позиковими коштами для забезпечення фінансової стійкості;
- б) збільшення заборгованості перед партнерами;
- в) скорочення витрат на закупівлю матеріальних ресурсів;
- г) підвищення рівня заробітної плати в компанії.

70. Що є інноваційною діяльністю бізнес-структури?

- а) діяльність, спрямована на впровадження нових технологій, процесів та ідей для підвищення ефективності підприємства;
- б) діяльність, спрямована на збільшення кількості робочих місць у компанії;
- в) діяльність, яка стосується лише покращення маркетингових стратегій компанії;
- г) діяльність, що обмежується поліпшенням виробничих умов на підприємстві.

71. За якими ознаками класифікуються інновації?

- а) за ступенем новизни та напрямком впливу на бізнес;
- б) за кількістю витрачених ресурсів на розробку інновації;
- в) за рівнем конкуренції в галузі;
- г) за розміром компанії, що реалізує інновацію.

72. Який етап є першим у процесі інноваційної діяльності в бізнес-структурі?

- а) генерація ідей та концепцій для нових продуктів або процесів;
- б) розробка маркетингової стратегії для продукту;
- в) реалізація продукту на ринку;
- г) аналіз фінансових результатів після запуску продукту.

73. Інвестиційна діяльність бізнес-структури є процесом?

- а) залучення коштів для розвитку або модернізації підприємства з метою отримання прибутку;
- б) скорочення витрат компанії через купівлю нових товарів і послуг;
- в) пошуку клієнтів для збільшення обсягів продажу;
- г) оптимізації витрат на операційну діяльність.

74. Які з наведених є основними видами інвестицій для бізнес-структури?

- а) реальні, фінансові та інтелектуальні інвестиції;
- б) зовнішні та внутрішні інвестиції лише в ринок праці;
- в) тільки фінансові та реальні інвестиції в технології;
- г) державні та недержавні інвестиції в інфраструктуру.

75. Які ризики можуть виникнути під час інноваційної та інвестиційної діяльності?

- а) технологічні, фінансові та ринкові ризики, бар'єри для впровадження нових ідей;
- б) лише фінансові ризики, пов'язані з залученням інвестицій;
- в) лише юридичні ризики, пов'язані з порушенням прав інтелектуальної власності;
- г) лише ринкові ризики, пов'язані з низьким попитом на нові продукти.

76. Які з перерахованих інструментів є зовнішніми для наведення економічного порядку в бізнес-структурі?

- а) внутрішні аудиторські перевірки;
- б) законодавчі норми та податкові регулювання;
- в) корпоративні звіти та аналіз;
- г) партнерські угоди та контракти;

77. Як ви оцінюєте роль регламентації діяльності економічних служб для підтримки економічного порядку в компанії?

- а) як вторинну, оскільки це лише формальні процеси;
- б) як основну, оскільки без чітких регламентів не можливо здійснювати контроль за економічною діяльністю;
- в) як не обов'язкову, адже організаційна структура вже забезпечує порядок;
- г) як тимчасову, необхідну лише для великого бізнесу.

78. Яка з наведених складових є основною для забезпечення економічного порядку в бізнес-структурі?

- а) виконання внутрішніх аудиторських перевірок;
- б) створення чіткої організаційної структури з визначеними функціями;
- в) наявність висококваліфікованих менеджерів;
- г) підвищення рівня корпоративної соціальної відповідальності.

79. Який із наведених інструментів є внутрішнім інструментом для наведення економічного порядку в бізнес-структурі?

- а) податкові перевірки;
- б) стандарти бухгалтерії та фінансової звітності;
- в) законодавчі акти;
- г) врегулювання міжнародних контрактів.

80. Яким чином етика економічного управління впливає на ефективність бізнес-структури?

- а) дозволяє скоротити витрати на організаційне управління;
- б) забезпечує стабільність і надійність бізнес-операцій, підвищуючи довіру до компанії;
- в) дозволяє знизити податкові виплати та покращити фінансові результати;
- г) зменшує кількість робочих місць та підвищує ефективність персоналу.

81. Яким чином стратегії диференціації допомагають бізнесу досягти конкурентних переваг?

- а) забезпечують зниження витрат на виробництво та зростання рентабельності;
- б) дозволяють створити унікальний продукт чи послугу, що виділяється на ринку;
- в) знижують рівень конкуренції та зменшують вплив конкурентів;
- г) підвищують стандарти якості та знижують цінові коливання на ринку.

82. Що є основним фактором, що впливає на конкурентоспроможність бізнесу?

- а) високий рівень залучення інвесторів та партнерів;
- б) ефективне використання інновацій та технологічних розробок;
- в) розширення виробничих потужностей за рахунок зниження витрат;
- г) покращення маркетингових стратегій та розвитку бренду.

83. Яка з наступних стратегій дозволяє бізнесу досягти конкурентоспроможності через зниження витрат?

- а) лідерства за витратами;
- б) диверсифікації;
- в) інновацій;
- г) диференціації.

84. Які з наступних інструментів дозволяють підприємству оцінити свою конкурентоспроможність?

- а) SWOT-аналіз та аналіз п'яти сил Портера;
- б) оцінка поточних витрат і дохідності;
- в) технічний аналіз ринкових трендів;
- г) оцінка ефективності фінансових інвестицій.

85. Як брендинг може стати конкурентною перевагою для компанії?

- а) збільшує витрати на рекламу та маркетингові кампанії;
- б) підвищує впізнаваність продуктів і лояльність споживачів;
- в) зменшує витрати на виробництво товарів;
- г) підвищує рівень інновацій у виробництві товарів.

86. Який з методів оцінки вартості бізнесу використовується для визначення вартості на основі прогнозованих грошових потоків?

- а) множників;
- б) чистих активів;
- в) дисконтування грошових потоків;
- г) метод порівняння.

87. Яка з наведених характеристик є основною перевагою методу дисконтування грошових потоків?

- а) дозволяє оцінити вартість бізнесу на основі ринкових порівнянь;
- б) враховує майбутні грошові потоки та ризики компанії;
- в) застосовує об'єктивні множники для порівняння з іншими компаніями;
- г) визначає тільки поточну вартість активів компанії.

88. Який з наступних методів найбільше підходить для оцінки вартості стартапів, які не мають стабільних доходів?

- а) множників;
- б) венчурного капіталу;
- в) чистих активів;
- г) дисконтованих грошових потоків.

89. Що є основним обмеженням методу порівняння при оцінці вартості бізнесу?

- а) висока складність в оцінці майбутніх грошових потоків;
- б) залежність від точності фінансових прогнозів;
- в) необхідність мати доступ до порівнянних ринкових даних;
- г) недостатня увага до нематеріальних активів компанії.

90. Який з факторів найбільше впливає на точність оцінки вартості бізнесу методом чистих активів?

- а) прогнозовані грошові потоки;
- б) ринкова ситуація в галузі;
- в) оцінка нематеріальних активів, таких як бренд або патенти;
- г) множники, застосовувані до фінансових коефіцієнтів

91. Яким чином розвиток бізнес-структури може вплинути на конкурентоспроможність компанії?

- а) забезпечує стабільність організаційної структури та знижує потребу в інноваціях;
- б) допомагає зберігати контроль над витратами та покращує здатність до адаптації на ринку;
- в) збільшує кількість підрозділів, що призводить до ускладнення управлінських процесів;
- г) зменшує рівень інвестицій у розвиток нових ринків та продуктів.

92. Які фактори можуть стимулювати розвиток бізнес-структури?

- а) відсутність змін на ринку та стабільність попиту на продукцію;
- б) потреба у вдосконаленні внутрішніх процесів та реагування на зміну умов бізнес-середовища;

в) скорочення виробничих потужностей та зменшення чисельності персоналу;

г) зниження інвестицій у інновації та нові технології.

93. Як трансформація бізнес-структури може вплинути на ефективність компанії?

а) збільшує витрати на управлінські функції, не даючи суттєвих змін в операційних процесах;

б) покращує комунікацію між підрозділами та дозволяє швидше реагувати на зміни на ринку;

в) впроваджує стратегії скорочення витрат, що призводить до зниження якості продукції;

г) зменшує кількість робочих місць, що підвищує рівень мотивації персоналу.

94. Яким чином реструктуризація бізнес-структури може вплинути на конкурентні переваги компанії?

а) призводить до скорочення штату і зниження витрат на оплату праці;

б) покращує гнучкість компанії, дозволяючи їй швидше адаптуватися до нових умов ринку;

в) забезпечує сталий розвиток компанії без необхідності змінювати стратегію;

г) знижує ефективність через зростання бюрократичних процесів.

95. Як розвиток бізнес-структури впливає на взаємодію з партнерами та клієнтами?

а) покращує ефективність комунікації з клієнтами через покращення внутрішніх процесів;

б) ускладнює процес взаємодії з партнерами через додаткові управлінські ланки;

в) зменшує здатність до інновацій через перегляд стратегічних пріоритетів компанії;

г) призводить до втрати клієнтської бази через зростання витрат на обслуговування.

96. Який з наведених факторів є основною загрозою для економічної безпеки бізнес-структури?

а) зростання витрат на організацію виробництва;

б) низька конкурентоспроможність на ринку;

в) сильна корпоративна культура;

г) підвищення рівня доходів персоналу.

97. Як впливає ефективне управління фінансами на економічну безпеку бізнесу?

а) дозволяє збільшити боргові зобов'язання, що полегшує доступ до кредитів;

б) підвищує рентабельність і ліквідність, забезпечуючи фінансову стабільність;

в) призводить до зниження витрат на технологічне оновлення;

г) скорочує кількість співробітників, що веде до зменшення витрат.

98. Яка стратегія сприяє покращенню економічної безпеки бізнес-структури?

- а) збільшення інвестицій у нові технології без оцінки ризиків;
- б) диверсифікація ризиків через розширення на нові ринки та сегменти;
- в) зниження цін на продукцію без урахування собівартості;
- г) підвищення податків на прибуток підприємства для зниження зовнішніх ризиків.

99. Як юридичні ризики можуть впливати на економічну безпеку бізнес-структури?

- а) зменшують можливості для розширення бізнесу в нових країнах;
- б) можуть призвести до штрафів, судових витрат і втрати репутації;
- в) сприяють залученню інвесторів та партнерів на більш вигідних умовах;
- г) покращують ефективність контролю за внутрішньою діяльністю.

100. Яким чином інформаційна безпека впливає на економічну безпеку компанії?

- а) забезпечує захист даних від несанкціонованого доступу, що підтримує довіру клієнтів і партнерів;
- б) збільшує витрати на забезпечення технологій безпеки, що знижує ефективність;
- в) призводить до скорочення кількості співробітників через автоматизацію процесів;
- г) знижує рівень виробничих витрат за рахунок економії на ІТ-послугах.

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Поняття та значення бізнес-структури.
2. Класифікація бізнес-структур.
3. Основні характеристики бізнес-структур.
4. Фактори, що впливають на вибір бізнес-структури.
5. Визначення бізнесу та його ролі у економіці.
6. Відмінності між підприємництвом і бізнесом.
7. Види підприємництва.
8. Основні етапи створення бізнесу.
9. Сутність та структура середовища функціонування бізнес-структури.
10. Внутрішнє середовище бізнес-структури.
11. Макросередовище господарювання бізнес-структури.
12. Мікросередовище господарювання бізнес-структури.
13. Аналіз зовнішнього середовища бізнес-структури.
14. Засади управління бізнес-структурою.
15. Принципи управління сучасною бізнес-структурою.
16. Організаційна структура управління бізнес-структурою.
17. Характеристика типів організаційних структур в сфері бізнес-діяльності.
18. Ускладнення управління бізнес-структурою у сучасному бізнесі.
19. Характеристика окремих моделей управління бізнес-структурою.
20. Сутність економічного управління сучасною бізнес-структурою.
21. Основні завдання економічного управління бізнес-структурою.
22. Сутність системи управління бізнес-структурою.
23. Системний підхід до управління бізнес-структурою.
24. Процесний підхід до управління бізнес-структурою.
25. Сутність та класифікація матеріальних ресурсів бізнес-структури.
26. Сутність та класифікація основних засобів бізнес-структури.
27. Облік та оцінка основних засобів бізнес-структури.
28. Сутність та класифікація оборотних засобів бізнес-структури.
29. Нормування й оцінка запасів бізнес-структури.
30. Ефективність використання оборотних активів.
31. Сутність та роль нематеріальних ресурсів у сучасному бізнесі.
32. Класифікація нематеріальних ресурсів.
33. Оцінка та облік нематеріальних ресурсів.
34. Управління нематеріальними ресурсами.
35. Кадровий потенціал бізнес-структури.
36. Оцінка персоналу.
37. Продуктивність праці.
38. Управління кадрами.
39. Мотивація праці.
40. Оплата праці.
41. Загальна характеристика витрат на виробництво продуктів.

42. Класифікація витрат виробництва.
43. Управління витратами бізнес-структури.
44. Калькулювання витрат виробництва.
45. Напрямки зниження витрат.
46. Ціни на продукцію: сутнісна характеристика.
47. Завдання ціноутворення.
48. Етапи процесу ціноутворення.
49. Види та методи встановлення ціни.
50. Доходи бізнес-структури.
51. Сутність, роль та функції прибутку.
52. Характеристики прибутку бізнес-структури.
53. Джерела отримання прибутку бізнес-структури.
54. Сутнісна характеристика та види рентабельності бізнес-структури.
55. Чинники зростання рівня рентабельності бізнес-структури.
56. Сутність фінансових ресурсів бізнес-структури.
57. Джерела формування фінансових ресурсів.
58. Розподіл і використання фінансових ресурсів.
59. Оцінка ефективності управління фінансовими ресурсами.
60. Чинники, що впливають на формування фінансових ресурсів.
61. Впровадження сучасних інструментів фінансування та управління фінансами.
62. Сутність бюджетування.
63. Типологія бюджетів бізнес-структури.
64. Функції і завдання бюджетування.
65. Сутність фінансової структури.
66. Формування фінансової структури.
67. Регламентна документація у бізнес-структурі.
68. Поняття інновацій та інноваційної діяльності.
69. Класифікація інновацій.
70. Процес інноваційної діяльності в бізнес-структурі.
71. Поняття інвестицій та інвестиційної діяльності.
72. Види інвестицій.
73. Інвестиційні стратегії бізнесу.
74. Процес інвестиційного управління.
75. Зв'язок інноваційної та інвестиційної діяльності.
76. Ризики та бар'єри інноваційної та інвестиційної діяльності.
77. Сутність економічного порядку та його складові.
78. Система зовнішніх інструментів «наведення» економічного порядку у бізнес-структурі.
79. Система внутрішніх інструментів «наведення» економічного порядку у бізнес-структурі.
80. Регламентація діяльності економічних служб бізнес-структури.
81. Ділова етика та етика економічного управління бізнес-структурою.
82. Сутність та фактори, що впливають на конкурентоспроможність.
83. Визначення рівня конкурентоспроможності.

84. Сутність та типи конкурентних переваг.
85. Формування та збереження конкурентних переваг на різних етапах життєвого циклу бізнес-структури.
86. Інструменти для оцінки та підвищення рівня конкурентоспроможності бізнес-структури.
87. Значення оцінки вартості бізнес-структури в умовах сучасної економіки.
88. Основні підходи до оцінки вартості бізнесу.
89. Методи оцінки вартості бізнесу.
90. Фактори, що впливають на оцінку вартості бізнесу.
91. Ризики та труднощі оцінки вартості бізнесу.
92. Сутність розвитку бізнес-структури.
93. Сучасні моделі розвитку бізнес-структури.
94. Трансформація та реструктуризація бізнес-структури.
95. Реінжиніринг бізнес-процесів структури.
96. Сутність економічної безпеки бізнес-структури.
97. Система забезпечення економічної безпеки бізнес-структури.
98. Оцінка рівня економічної безпеки бізнес-структури.
99. Антикризове управління бізнес-структурою.
100. Санація, банкрутство та ліквідація бізнес-структури.

РЕКОМЕНДОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ

1. Андросова Т.В., Чернишова Л.О. Управління міжнародною конкурентоспроможністю: навч. посібник у структурно-логічних схемах. Харків: ХДУХТ, 2019. 202 с.
2. Балановська Т.І., Михайліченко М.В., Троян А.В. Сучасні технології управління персоналом: навчальний посібник. Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2020. 466 с.
3. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. Київ: Кондор, 2016. 378 с.
4. Боярко І.М., Гриценко Л.Л. Інвестиційний аналіз. Київ: Центр навчальної літератури, 2022. 400 с.
5. Бутко М.П., Бутко І.М., Дітковська М.Ю. та ін. Менеджмент інвестиційної діяльності: підручник за заг. ред. М. П. Бутка. Київ: ЦУЛ, 2021. 480 с.
6. Вівчар О. І. Безпека бізнесу: навчальний посібник. Тернопіль: ФО-П Шпак В.Б., 2019. 277 с.
7. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства: навч. посіб. 2-ге вид. Київ: Центр учб. літ., 2010. 488 с.
8. Гудзь О.Є., Стецюк П.А. Інвестиційний менеджмент: навчальний посібник. Львів: ТОВ «Галицька видавнича спілка», 2020. 223 с.
9. Гук О.В., Шендерівська Л.П., Мохонько Г.А. Інвестування інноваційної діяльності: навчальний посібник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Видавництво «Політехніка», 2022. 186 с.
10. Економіка підприємництва: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л.В. Фролової. Одеса: Бондаренко М.О., 2020. 708 с.
11. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
12. Економіка підприємства: навч. посіб. / Заг. ред. О. М. Бандурки. Харків: ХНУВС, 2017. 192 с.
13. Економіка підприємства: навчальний посібник / О.І. Лисак, Л.О. Андреева, Л.О. Болтянська. Мелітополь: Люкс, 2020. 272 с.
14. Економіка підприємства: підручник / Л.Л. Лазебник, В.В. Гурочкіна, Л.В. Слюсарева та ін.; за заг. ред. Л.Л. Лазебник. Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. 426 с.
15. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. Л.Г. Ліпич. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. URL: https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-12/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0_%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%281%29.pdf
16. Економічне управління підприємством: навч. посіб. Н.М. Євдокимова, Л.П. Батенко, В.А. Верба та ін.; за заг. ред. Н.М. Євдокимової. Київ: КНЕУ, 2011. 327 с.

17. Економіка підприємства: підручник: у 3 ч. Ч. 3 / А.А. Мазаракі, Н.М. Гуляєва, І.В. Стояненко та ін.; за заг. ред. А.А. Мазаракі. Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. 356 с.
18. Економічна безпека суб'єктів підприємництва: підручник / Р.Л. Лупак та ін. ; за ред. З.С. Варналія. Чернівці: Технодрук, 2020. 458 с.
19. Економічна безпека та фінансові розслідування: концепти, прагматика, інструментарій забезпечення : колективна монографія / За заг.ред. д.е.н., доц. Вівчар О. І. Тернопіль: Економічна думка, 2019. 395 с.
20. Економічне управління підприємством: навч. посіб. Н.М. Євдокимова, Л.П. Батенко, В.А. Верба та ін.; за заг. ред. Н. М. Євдокимової. Київ: КНЕУ, 2011. 327 с.
21. Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» від 01.07.2022 № 2352-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-20#Text>.
22. Інвестиційний менеджмент: навч. посіб. (практикум) / С.В. Качула, С.М. Халатур, Г.Є. Павлова, Л.В. Лисяк, Н.П. Дуброва. Дніпро: Монолит, 2022. 204 с.
23. Інвестиційний менеджмент: підручник : у 3 ч. Ч. 2 / І.О. Бланк, Н.М. Гуляєва, І. М. Вавдійчик. Київ: Держ. торг.- екон. ун-т, 2023. 388 с.
24. Кібік О., Котлубай В., Калмикова Н. Менеджмент: практикум [Електронне видання]; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса: Фенікс, 2023. 123 с. URL: <https://hdl.handle.net/11300/25670>.
25. Кібік О.М., Котлубай В.О., Редіна Є.В., Хаймінова Ю.В., Белоус К.В., Скрипник М.О. Менеджмент організацій. Проектний менеджмент: навч.-метод. посібник. Одеса. 2020. 143 с.
26. Кібік О.М., Котлубай В.О., Хаймінова Ю.В., Редіна Є.В., Примаченко І.Ф. Економічна безпека: навч. посібник. Одеса: Фенікс, 2018. 85 с.
27. Кібік О.М., Отливанська Г.А. Економіка та управління бізнес-структурою: практикум. Одеса: НУ «ОЮА», 2021. 63 с.
28. Кібік О.М., Редіна Є.В., Хаймінова Ю.В., Скрипник М.О. Менеджмент організацій. Проектний менеджмент: навч.-метод. посібн. Одеса. 2020. 143 с.
29. Кібік О.М., Хаймінова Ю.В., Котлубай В.О., Редіна Є.В., Белоус К.В. Стратегічне управління. Антикризове управління: навч. посібн. Одеса. 2019. 208 с.
30. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.1971 р. № 322- VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
31. Конкурентоспроможність підприємства: навчальний посібник / І.А. Дмитрієв, І.М. Кирчата, О.М. Шершенюк. Харків: ФОП Бровін О.В., 2020. 340 с.
32. Копитко М.І., Блага Н. В. Управління інноваціями та інвестиціями: навчальний посібник у схемах і таблицях. Вид. 2-ге, допов. і перероб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 296 с.

33. Кузьмін О.Є., Мельник О. Г., Бодарецька О. М., Жежуха В. Й. Мотивування персоналу підприємств: інноваційні технології та реінжинірингові підходи: монографія. Львів: Галицька видавнича спілка. 2020. 216 с.
34. Курило О.Б., Бондаренко Л.П., Вівчар О.И., Чубка О.М. Фінанси підприємств: підручник. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.
35. Леськів Г.З., Франчук В.І., Левків Г.Я., Гобела В.В. Управління конкурентоспроможністю підприємства: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 220 с.
36. Лупак Р.Л., Васильців Т.Г. Конкурентоспроможність підприємства: навч. посібник. Львів: Видавництво ЛКА, 2016. 484 с.
37. Основи підприємницької діяльності: підручник / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського. Вид-во «Політехніка», 2022. 515 с.
38. Основи фінансового менеджменту. Конспект лекцій з дисципліни «Основи фінансового менеджменту для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 073 «Менеджмент». Харків: НТУ «ХП», 2021. 135 с.
39. Скоробогатова Н.Є. Інвестування : практикум: навч. посіб. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського. 2023. 67 с.
40. Слободянюк О.В., Примаченко І.Ф. Фінансування суб'єктів господарювання в умовах сьогодення. Інноваційне підприємництво та торгівля: сучасний стан та перспективи розвитку: зб. матеріалів III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції Том 1 (м. Херсон - Кропивницький, 23 травня 2023 р.), Херсонський державний аграрно-економічний університет, 2023. С.92-95.
41. Сумець О.М. Стратегічний менеджмент: підручник. МВС України, Харків: ХНУВС, 2021. 208 с.
42. Фінанси підприємств: навч. посібник / Ситник Н.С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф.; за заг. ред. Н.С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с.
43. Шевченко В.С. Управління персоналом: конспект лекцій (для студентів всіх форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 281. Публічне управління та адміністрування). Харків. Нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 121 с.
44. Harkava V., Kibik O., Tytok V., Klim N., Cervinskaya L., Voit S. Economic security of the country for stable development. AD ALTA: Journal of Interdisciplinary research. 2021. 11/02-XXII. P. 138-142. <http://www.magnanimitas.cz/11-02-xxii>.
45. Kibik O., Slobodianiuk O., Kotlubai V., Nesterova K., Prymachenko I., Kornilova O. Financial Strategy of Economic Entities in the Conditions of Transforming Economic Systems. Economic Affairs. 2023. № 68. С. 107-114.
46. Kibik O., Kotlubai V., Slobodianiuk M., Kornuta L., Kornilova O., Prymachenko I. Management of Changes in the Process of Safe Development of

Economic Agents. Economic Affairs. 2022. Vol. 67. No. 04s, P. 803-813. URL: <http://ndpublisher.in/admin/issues/EAv67n4sn.pdf>.

47. Michael E. Porter. Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance. New York : Free Press; London : Collier Macmillan, 1985. 592 p.

48. Porter M.E. Competitive strategy; techniques for analyzing industries and competitors. New York: Free Press, 1980. 397 p.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Ольга КІБІК,

Олеся КОРНІЛОВА,

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-СТРУКТУРОЮ

Практикум

Електронне видання